Դ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1033 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ 15 ՅՈՒՆԻՍ 1887 (Ն. Տ.) 27 ՅՈՒՆԻՍ 1887 6 ՇԵՎՎԱԼ 1304

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

ﻏﻠﻄﻪﺩﻩ ﻧﻮﺭﺍﺩﻭﻧﻜﻴﺎﻥ ﺧﺎﻧﻨﺪﻩ ﺁﺭﻩﻭﻟﻚ
ﻏﺰﺗﻪﺳﻰ ﺍﺩﺍﺭﻩﺳﻨﻪ

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ (ԾՆՈՐ ՏՆՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆ)

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան	դաշնեան արծաթ		160
» » Վեցամսեայ	»	»	80
» » Եռամսեայ	»	»	40
Գաւառաց » եւ տեղական			
Թղթատարով տարեկան	»	»	240
Գաւառաց համար եւ տեղական			
Թղթատարով վեցամսեայ	»	»	120
Օտար երկիրներ, տարեկան	Ֆրանք		58
» » վեցամսեայ	»		26

Դուրս ղրկուած լրագրաց ճամբու ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է. Խմբագրութեան ղրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր.

Les annonces sont reçues à l'Eastern Agency place Karakeuy Deirmen Han Constantinople

Կ. ՊՈԼԻՍ, 15 ՅՈՒՆԻՍ, 1887

ԱԶԳԱՅԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԵՐՈՒՍԱՂԷՄԱՅ ՎԱՆՔԻՆ ԵԼՄՏԱԿԱՆ ՄԱՏԱԿԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆ

Երուսաղեմայ Վանքին վերաքննեալ կանոնագիրն Ազգ. Ժողովոյ խորհրդակցութեանց նիւթը կը կազմէ ժամանակէ մ'ի վեր. Մեք չայս վերաքննութիւն կը նկատենք յարմարագոյն միջոց մը՝ Ս. Յակոբեանց Միաբանութեան ելմտական վարչութեան մէջ մուծանելու այն բարեփոխութիւններ, որք անհրաժեշտ են՝ ապագային մէջ նորանոր պարտուց գոյացումն անհնար ընելու համար. Արդար լինելու համար, պէտք է նախ ընդունինք թէ, ո՛րչափ եւս բարեփոխութիւնք մուծուին կանոնագրոյն մէջ, բաւական երաշխաւորութիւն չեն կրնար համարուիլ Վանքին ելմտական վիճակին կանոնաւորման և բարւոքման, եթէ կեդրոնը Վանքին նըկատմամբ յապագային վարուի այնպէս ինչպէս վարուած է անցելոյն մէջ. Երուսաղեմայ արդի պարտուց գոյացման մէջ կեդրոնական վարչութիւնն եւս ունի իւր պատասխանատուութեան բաժինն, ո՛չ միայն սա հին պատճառաւ թէ երբեմն կեդրոնին դրամական պէտքերը Վանքէն հայթայթուած են պարտքով, այլ և սա նորագոյն պատճառաւ թէ, Վանքին պարտքի տակ հեծելն իմանալէ չա՛տ տարիներ ետքը կեդրոնն սկսած է մտածել այդ պարտուց բարձման միջոցներուն վրայ. Ընդհանրապէս, կեդրոնն անուշադիր գտնուած է ամեն տարի Վանքէն ըստացած ելմտական համարատուութեանց, որք ձեւապէս եւեթ մատուցուած են Ազգ. Ժողովոյ վաւերացման. Եթէ այս կեդրոնական անտարբերութիւն Երուսաղեմի Վանքին ելմտական վարչութեան մասին՝ կրկնուի ապագային մէջ, Ազգը նոր պարտքեր վճարելու հարկին տակ կրնայ ինալ՝ ի՛նչպիսի լաւ խորհուած բարեփոխութիւններ ալ այժմէն մուծուին կանոնագրոյն մէջ.

Բայց ենթադրելով թէ կեդրոնն յետ այսորիկ առաւել ուշադրութեամբ կատարէ իւր համարատուութեան պաշտօնն Երուսաղեմայ ելեւմտից նկատմամբ, կարելի է և հարկ է Վանքին կանոնագրոյն մէջ մուծանել մէկ քանի սկզբունքներ, որք առաւելագոյն դիւրութիւն մը կրնան ընծայել կեդրոնին՝ կարգի մը և սահմանի մը տակ պահելու համար Վանքին ելեւմուտքն, և նոր պարտուց գոյացումն իրապէս արգիլելու համար.

Ասոնց առաջինն արդէն նշանակած էինք՝ կանոնագրոյն վերաքննութեան վրայ յատուկ յօդուածի մը մէջ. այն է՝ չափ մը դնել Միաբանութեան պարտք կնքելու կարողութեան. Ուրիշ միջոց մ'ալ այս օրերս Ազգ. Վարչութեան առաջարկուած է Երուսաղեմայ Պարտուց բարձման Նախկին Յանձնաժողովոյն Ատենապետ Կիւմիւշեան Յովհաննէս էֆէնտիի կողմէ.

Կիւմիւշեան էֆ. իւր պաշտօնավարութեան միջոցին տնօրինած էր որ Վանքին մէջ բանուած հաշուոց օրագրութիւնն ամեն ամսագլխուն Կ. Պոլիս կը ղրկուէր Յանձնաժողովին, որ աստ անոնց համեմատ կը բանէր Վանքին ամբողջ համարակալութեան մէկ երկրորդ օրինակն, որով ամեն ժամանակ կարելի էր կեդր. Վարչութեան՝ ճիշդ գաղափար մը կազմել Վանքին ելմտական կացութեան վրայ.

Վանքն արդարեւ ամեն տարեգլխուն հաշուեկշիռ և ելմտացոյց մը կը ղրկէ Կ. Պոլիս. Բայց հաշուեկշիռն անցած գացած գործողութեանց արձանագրութիւն մ'է, և ելմտացոյցները տարւոյն ընթացքին մէջ փոփոխութիւններ կը կրեն. Որպէս զի Վանքին ելեւմտից վրայ կեդրոնին հսկողութիւնը (քոնդրոլն) իրական լինի, հարկ է որ կեդրոնն իւր կողմէ կարգեալ համարակալ մ'ունենայ Վանքին մէջ. Բայց քանի որ այս բան մի կողմէ մեծ ծախք մը կը պահանջէ և միւս կողմէ Միաբանութեան արժանապատուութեան կրնայ դպչիլ, մի և նոյն հսկողութիւնն ի գործ դնելու մէկ ուրիշ միջոցն է՝ Վանքին մէջ բանուած տումարներուն մէկ օրինակն ալ Կ. Պոլսոյ մէջ բանել, որով ամեն վայրկեան կարելի է ճիշդ գաղափար մ'ունենալ թէ՛ կատարուող գործողութեանց վրայ, և թէ Վանքին ելեւմտից անձնիւր ճիւղին վրայ, և կեդրոնին հսկողութեան իրաւունքն ու պարտաւորութիւնն ի գործ դնել՝ տարւոյն ընթացքին մէջ իսկ.

Կիւմիւշեան էֆ. այս կերպիւ Վանքին քանի մը տարուան հաշուակալութեան մէկ ընդօրինակութիւնն հաստատած լինելով ի Կ. Պոլիս, գործին կարելիութիւնը փորձով ապացուցած է. Իւր մայիս 28 թուակիր նամակաւ առ Ս. Պատրիարք Հայրն, Կիւմիւշեան էֆ. ջերմապէս կը յանձնարարէ այս դրութեան շարունակումն, և կը ցուցնէ թէ ամենադոյզն ծախքով մը կարելի է այս. որովհետեւ Երուսաղեմէ ամեն ամսագլխուն գալիք օրագրութիւնները կրկնատումարի դրութեամբ արձանագրելու համար կը բաւէ որ ամեն ամսոյ մէջ շաբաթ մը աշխատի համարակալ մը. Հետեւապէս, համարակալի մը ամսականին մէկ չորրորդովը կարելի է Երուսաղեմայ հաշուետումարաց մէկ ճիշդ ընդօրինակութիւնն ունենալ ի Կ. Պոլիս. Կիւմիւշեան էֆ. տարակոյս չունի թէ Միայուն մարմին մը տարւոյն ընթացքին մէջ քանի մը անգամներ աչքէ պիտի անցունէ այս հաշիւներ, հետզհետէ իւր դիտողութիւններն ուղղելու համար Միաբանութեան, եթէ դիտողութեան արժանի բան գտնէ, և երբ տարեկան հաշուեկշիռը գայ, նորա ճշդութեան երաշխաւորելու համար, և պէտք եղած բացատրութիւններն իւր քով գտնուած տումարներէն ընձեռելու համար Ազգ. Վարչութեան կամ Երեսփոխանութեան, որոց համարատուութեան պաշտօնն այսպէս թէ՛ կը դիւրանայ և թէ իրական հանգամանք մը կը ստանայ. Վերջապէս, իւր առաջարկութեան գործնականութեան մասին կասկած բնաւ չթողելու համար, Կիւմիւշեան էֆէնտի պատրաստութիւն կը ցուցնէ այս ոճով վերսկսելու Երուսաղեմի Վանքին համարակալութիւնն, և կեդր. Վարչութեան յանձնելու.

Այս խորհուրդ յոյժ գործնական կը թուի մեզ. Ամենէն առաջ Վանքին շահը կը պահանջէ որ իւր հաշուոց մէկ օրինակն ալ այս կերպիւ կեդրոնին մէջ բանուի. զի քանի որ անցելոյն մէջ կեդրոնին անտարբերութենէն Վանքն եւս վնասուած է, այն ամեն տնօրինութիւնք որք վերջ մը կրնան տալ այդ անտարբերութեան՝ օգտակար են նոյն իսկ Վանքին. Կեդրոնն իւր համարատուութեան իրաւունքն անցելոյն մէջ չէ կրցած ճշդիւ ի գործ դնել ո՛չ միայն անտարբերութեան պատճառաւ, այլ և գործին դժուարութեան պատճառաւ. զի տարեկան հաշուեկշիռ մը աչաց առջեւ ունենալ բաւական չէ Վանքին ամբողջ մէկ տարւոյ մատակարարութեան ամեն պարագայից վրայ ճիշդ գաղափար կազմելու համար. Այս պայմանաց մէջ կատարուած քննութիւն մը ի հարկէ հարեւանցի պիտի լինի. Կեդրոնին համար ալ պէտք է Վանքին հաշուակալութեան այսպիսի մէկ ճիշդ պատկերը շարունակ աչաց առջեւ ունենալ, եթէ կ'ուզուի իրական հսկողութիւն մ'ի գործ դնել Վանքին ելեւմտից վրայ, և ապահովութիւն մը տալ Ազգին թէ արդի ծանր պարտքը վերջինը պիտի լինի տեսակին մէջ.

Բայց Երուսաղեմի Վանքին պարտուց միակ պատճառն հսկողութեան պակասութիւնը չէր. Ուխտաւորաց նըւազմամբ Վանքին հասոյթի մէկ կարեւոր ճիւղը նուազած է, և ուխտաւորաց նուազումը Վանքին մատակարարութենէն բոլորովին անկախ դժբախտութիւն մ'է. Ծախուց մէջ խնայութեան հետ, հասոյթի նոր միջոցներ գտնել, մանաւանդ կալուածներն աւելցնել և առաւել արդիւնաւոր ընել պէտք է. Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազանին Երուսաղեմայ Պատրիարքութեան միջոցին յուսալի է որ Վանքին ելեւմտից բարւոքման այս կարեւոր ճիւղին ազդու մշակ մը տրուի, և այսպէս մշտապէս փակուի Վանքին մատակարարութեան պարբերաբար ներկայացուցած բացը. Բայց այս յոյսեր անհոգութեան մատնելու չեն կեդրոնական իշխանութիւնն, և մանաւանդ Ազգ. Ժողովն, յորմէ Կ. Պոլսոյ և մանաւանդ գաւառաց հայ ժողովուրդը կ'ակնկալէ ազդու դարման մը իրաց վիճակի մը, որ անհանդուրժելի և գայթակղելի եղած է ժամանակէ մ'ի վեր. Երուսաղեմայ դիզեալ պարտքը վճարուած չունի. Գաւառացիք իրենց բաժինը վճարելու վրայ են, և իրաւունք ունին հարցնելու թէ ո՞ւր պիտի յանգի այս նոր և անտանելի բեռ.

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԲԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ ԼՈՐՏ ՌՕԶՊԷՐԻԻ ԼՕՆՏՕՆԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐՈՒՆ ՎՐԱՅ

Յունիս 19ի կիւրակին ի Լոնտոն «Հիւանդանոցի կիւրակին» էր. Տարւոյն յատկացեալ օրն է այս՝ Լոնտոնի հիւանդանոցներուն համար հանգանակութիւն ընելու եկեղեցեաց մէջ. Լոնտոնի հարիւր հազարաւոր գործաւորք, արհեստաւորք և խանութպանք ձրիապէս կը դարմանուին այս հիւանդանոցներու մէջ, կա՛մ հոն պառկելով, և կամ այցելութեամբ. 1886 տարւոյն մէջ, միայն Արեւելեան Լոնտոնի հիւանդանոցներուն մէջ դարմանուեցան 14,196 հիւանդք, և այցելութեամբ խնամուեցան 189,401 հիւանդք. Առ այս 109,399 անգլ. ոսկի ծախք եղաւ, մինչ հասոյթք ու նուէրք 78,565 ոսկին չ'ին անցած. Յունիս 19ի կիւրակին պիտի աշխատուէր առնուազն 100,000 ոսկի հանգանակելու բովանդակ Լոնտոնի հիւանդանոցներուն համար, և այս նպատակաւ օր առաջ ժողովներ եղան, որոց միոյն մէջ, յԱրեւելեան Լոնտոն, ուշագրաւ բանախօսութիւն մ'ըրաւ Լորտ Ռօզպէրի, արտաքին գործոց նախարար Կլատսդոնեան վերջին դահլիճին մէջ, և ամենէն երեւելի Ազնուականն արդի Կլատսդոնեան կուսակցութեան մէջ. Լորտ Ռօզպէրի ըսաւ.

«Այս առ ուր իմաստասիրաց և քաղաքագիտաց ուշադրութեան արժանի մեծագոյն խնդրոց մին է թէ ինչպէս կառավարելու է սա ստուար և տձեւ կոյտն որ Լոնտոն կ'անուանուի. Լոնտոնի ժողովուրդն աճելու վրայ է 10 տարին անգամ մը 100էն 22 համեմատութեամբ, այսինքն՝ մէկ միլիոն հոգի կ'աւելնայ ամեն տասն տարի Լոնտոնի բնակչաց վրայ. և այժմ ինձ ունէին գնողներէն ոմանք կրնան օր մը 10,000,000 բնակիչ գտնել ի Լոնտոն. Լարնածաւալ ոստանիս վերաբերող ֆիզիքական խնդրութիւնք ապշեցուցիչ են. Սպառուած ուտեստին ու ջրին հայթայթումն և կոյուղեաց յարդարումն ահագին խնդիրներ են այժմ իսկ. և Դէ ի՛նչ պիտի լինին երբ տասն միլիոնի հասնի Լոնտոնի բնակչաց թիւը, չեմ համարձակիր գուշակել. Այս Լոնտոն Անգլիոյ միւս քաղաքաց նման միակ քաղաք մը չէ. Կարգ մը հասարակութեանց համախմբումն է, որք ի մի վայր հասած են դիպուածաւ, իրենց շրջանակաց տակաւ ընդարձակմամբ. Ի՞նչպէս պիտի կառավարուի այս բազմազան և այլասեռ ժողովուրդ. Երբ կը պարծենանք թէ աշխարհի մեծագոյն քաղաքն է Լոնտոն, կը մոռնանք թէ առանց վարչութեան, առանց կազմակերպութեան և առանց կարգադրութեան այս քաղաք կրնայ կորուսանել ամեն հրապոյր և ամեն ինքնուրոյն նըկարագիր, և տժգոյն կոյտ մը դառնալ չքաւորութեան ու թշուառութեան, աղքատութեան ու հարստութեան, ոճրագործութեան, դժգոհութեան եւ տառապանաց.

«Լոնտոնի հիւանդանոցք յոյժ պարզ պաշտօն մ'ունին. Այլ նաեւ բարձրագոյն և ո՛չ այնչափ պարզ պաշտօն մ'ունին, որ սա է թէ պատճառ մը, կապ մը կը կացուցանեն Լոնտոնի այլ և այլ կողմերը բնակեալ այլ և այլ դասու ժողովրդոց համար՝ ի մի վայր համախմբելու և հասարակութեան օգտին վրայ խորհելու. Եթէ հիւանդանոցք և աղօթատեղիք չլինէին, ի՞նչպէս Լոնտոնցի այս մեծ հասարակութիւն ի մի վայր պիտի համախմբուէր, և ի՞նչպէս պիտի գործակցէր մի և նոյն հանրօգուտ նպատակին համար. Բայց բախտաւորապէս ունինք ի Լոնտոն մեծ հիւանդանոցներ, որք կամաւոր նպաստներով կը մատակարարուին, և այսպէս առիթ կուտան հանրային օգտի համար եղած ազնուագոյն ճգանց. Ամեն ոք լաւ կը խօսի հիւանդանոցներու վրբայ. Ո՛չ ոք բառ մը կրնայ ըսել հիւանդանոցներու սկզբունքին դէմ. Երբեմն կ'ուզեմ որ հիւանդանոցներու վրայ այս աստիճան ամեն ոք լաւ չխօսէր, հիւանդանոցք այս աստիճան սիրելի չլինէին ժողովրդեան. զի ա՛յնպէս նախանձախնդիր է անգլիացի ժողովուրդն, որ եթէ անգամ մը ազդու հարուած մ'ուղղուէր հիւանդանոցներուն դէմ, անմիջական յեղաշրջում մը կը ծագէր, և ժողովուրդն առաջուընէ աւելի եռանդեամբ և ինքնայօժար օժ կուտար հիւանդանոցներուն. Այլ որովհետեւ ամեն ոք կը յայտարարէ թէ հիւանդանոցք պատուական և նախախնամական հաստատութիւններ են, ժողովուրդն հանդարտ կը մնայ. զի ընդհանրապէս ընկալեալ ամեն տեսակ ճըշմարտութեան նկատմամբ հասարակութիւնն անփոյթ կը գտնուի.

«Մեր ժողովրդեան նախանձախնդրութիւնը գրգռելու համար կրնամ գէթ ըսել թէ մեր հիւանդանոցք այս պահուս բուռն մարտ մը մղելու վրայ են ահագին հսկային կամ դեւին դէմ, որ Աղքատութիւն կը կոչուի, և ամենքս ալ գիտենք թէ ի՛նչպիսի դժնդակ մարտ մ'է այս. Նուիրատուութեան շարժումէն մեկուսի կայնողներէ ոմանք եթէ շրջէին մեր հիւանդանոցներուն այն քանի մը յարկերուն մէջ ուր 2,000ի չափ անկողինք թափուր թողուած են, զի նոր հիւանդներ խընամելու չեն բաւեր հասոյթք. եթէ տեսնէին ծալլուած և ծածկուած անկողինններն ու սպասներն, և բժշկական գործիքներն որք՝ գամուած թնդանօթներուն նման՝ անգործ կը մնան Աղքատութեան և Թշուառութեան դէմ մղեալ մարտին մէջ, — եթէ անգամ մը տեսնէին այս բաներ, անշուշտ եմ թէ ի գութ կը շարժէին, և իրենց քսակին բերանը կը բանային՝ վերստին շարժման մէջ դնելու համար գթութեան ու բարեգործութեան այս գործիքն որք ժանգոտիլ կը սպառնան.

«Բայց ի՞նչ պիտի լինի հետեւանքն եթէ ամեն տարի բաց մը ներկայացնեն մեր հիւանդանոցք. Յայտնի է թէ յայնժամ կառավարութիւնն և Խորհրդարանը պիտի հարկադրին որոշել որ կամաւոր նուէրներով չպահուող հիւանդանոցք օրինական տուրքով մատակարարուին. Կամաւոր նպաստներով մատակարարուած հիւանդանոցք գերազանց կը թուին ինձ. Տուրքերն արդէն բարձր են. բայց ուրիշ կարեւորագոյն պատճառ մը կայ որով չեմ ուզեր որ հիւանդանոցք տուրք հասոյթով մատակարարուին. Մեք ցարդ իրաւամբ կը պարծենայինք թէ այս մեծ հիւանդանոցները կը պահենք եւ ամեն տարի հարիւր հազարաւոր հիւանդներ կը խնամենք լոկ ժողովրդեան կամաւոր նպաստներով. Ուրիշ ազգաց վրայ մեր ազգին համար գերազանցութիւն մ'եղած էր այս. Եւ իրաւամբ կրնանք հպարտանալ ասոր համար. Հասարակութեան այլ և այլ դասերուն մէջ այս կամաւոր աջակցութեան և կամաւոր միութեան կապը պէտք չէ խզենք. Ամեն ճգանց, ամեն շարժառիթներու լաւագոյնը կամաւոր ջանքն է. Եռանդը դրամով չի գնուիր. Բայց կամաւոր նպաստը նախընտրելու ուրիշ պատճառ մ'ալ ունի. — Երբ նըպաստ կամաւոր են, նպաստամատոյց չորս աչօք կը նայէին՝ տեսնելու համար թէ իրենց դրամը լաւ կը գործածուի՞. Մարդ ամեն տարի չի մասնակցիր հանգանակութեան մը, ո՛րչափ ևս մեծ և համբաւաւոր հաստատութեան մը ի նպաստ, եթէ չտեսնէ թէ իրմէ առնուած դրամը լաւ կը գործածեն. Մարդ միշտ քիչ շատ դժկամակութեամբ կը բանայ քսակին բերանն, և երբ հարկ է պարբերաբար բանալ քըսակին բերանն՝ մարդ աւելի մեծ դըժկամակութիւն կը զգայ, եթէ կասկած ունենայ թէ ժողվուած նպաստք գէշ կը գործածուին. Հետեւապէս, կամաւոր նպաստներով պահուած հիւանդանոցներուն յատուկ ուշադրութեամբ մը կը նային ա՛յն անձինք, որք պաշտօն ընտանձնած են հոգ տանելու որ ժողվուած նպաստք լաւ գործածուին. Կրնա՞նք միթէ նոյն բանն ըսել օրինական տուրքերով պահուող հիւանդանոցներուն համար. — Ո՛չ. Զե՞ք զգար թէ այս կարգի հիւանդանոցներու մէջ ծախքերն այնչափ մանրակրկիտ ուշադրութեան չեն ենթարկիր. զի տուրք վճարողներուն ընդհանրութեան վերաբերող գործն ամեն մարդու գործն է, և ամեն մարդու գործն ո՛չ մէկուն գործն է. Գիտէք ի՛նչ պատահեցաւ Արեւելեան Հիւանդանոցին. Հոն առատ կաթ և մեղր կային, նաեւ շամբանեա և այլ ընտիր գինիներ. Հետեւապէս, դիտուեցաւ որ յանուն հիւանդաց եղած ծախքն հոն եռապատիկն էր ուրիշ հիւանդանոցներու ծախուց. Քննութիւն կատարուելով այս հիւանդանոցի պաշտօնէից նկատմամբ, որոց թոշակներն օրինական տուրք հասոյթէն կը վճարուէին, վերատեսուչն հրաժարեցաւ, դրագիրը փախաւ, բժշկապետը պաշտօնանկ եղաւ, և ուրիշ դրագրի մը համար երաշխաւոր առնուլ պէտք եղաւ. Այսպէս կը տարբերին օրինական տուրքով պահուած հիւանդանոց մը, որոյ ծախուց ո՛չ ոք յատուկ ուշադրութեամբ կը հսկէ, և կամաւոր հանգանակութեամբք պահուած հիւանդանոց մը, որոյ բարւոք մատակարարութեան հսկել ամեն նուիրատուի շահն է. Զեմ

—)(13)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՕԳԴԱՎ ՖԷՕՅԷԷ

(ԱՆԴԱՄ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻՈՅ)

ՏԱՐՓԱՆՔ ՖԻԼԻԲԻ

Յաջորդ արարուածին, որուն ալեկոծեալ երեւոյթ մ'առաւ. մասնաւոր խօսակցութեանց բամբ շշուկն սկսաւ ընկերանալ դերասանաց ձայնին. քանի մը խեցկատակներ ալ ուժով յօրանջել սկսան դերասանաց լռած միջոցին. Ֆիլիբ կ'զգար որ ցուրտ պատանքի մը պէս կ'ընդգրկէր զինքն հետզհետէ. Որչեց երկթալ պատկի թատրոնին վրայ, քիչ մը վստահութիւն եւ կազդոյր գտնելու համար անդ. Սակայն խռովեալ, յուսահատ եւ մինչեւ իսկ թշնամական դէմքեր միայն տեսաւ իւր դէմ. Դերասանք հեռի կը փախչէին իրմէ. Մեքենապետք իւր ետեւէն կը ծաղրէին զինքն. Զգալեց Մառի Ժէռալտի, որ հագուստ կը փոխէր, եւ վերստին գնաց թաղուիլ իւր ազատուոր հայելարանին մէջ.

Վերջին երկու արարուածները կատարեալ անկում մ'եղան. Մերովինկեան թատրերգութիւն մը, եթէ վսեմ չլինի, ծաղրելի կը դառնայ. Եղաւ վայրկեան մը յորում Շիլբէռիք բերանը բացածին պէս, հանդիսականք կոկորդալից քրքիջներ կ'արձակէին. Ֆ-էսէկնէ սակայն զուրկ չէր գրական արժանիքէ, միայն թէ գէշ յօրինուած թատերախաղ մ'էր, երկայնաձիգ քնարերգական հատուածներով, գործողութենէ եւ շահեկանութենէ զուրկ. Մառի Ժէռալտի դերը մանաւանդ, որ ըստ հաճոյս ճոխացուած էր, անտանելի երկարութիւն մ'ունէր, այնպէս որ թատերախաղն հինգ արարուածով մենախօսութիւն մը դարձած էր. ի մի բան, ձանձրացուցիչ խաղ մ'էր. Նոյնպէս կ'ընկճէր իւր կախաղան հաշտին բեռան տակ. տաղերց շատ խօսած էին անոր վրայ, շատ ներբողած էին, եւ ժողովրդեան դժկամակութիւնն այնքան մեծ էր որքան իւր պատրանքն.

Երբ Ֆիլիբ տը Պուավիլիէի անունը տուին հանդիսականաց, ծիծաղներով եւ սուլերով խառն չարհուրելի ժխորին մէջտեղ, երիտասարդը թատրոնին ներքնակողմն գընաց. Նման այն մարդուն որ տունը կը բանկի եւ որ նախ եւ առաջ կը վազէ ամենէն թանկագին առարկային, հապճեպիւ վեր ելաւ սանդուղէն որ Մառի Ժէռալտի օթեակը կը տանէր. Նրբացքին ծայրէն, ուր խճողուած էր ցաւակցութիւն յայտնելու եկող անձերով, Ֆիլիբ լսեց դերասանուհւոյն ձայնն որ կ'ըսարաց զանէն կը պոռար.

—Ոչ ոք տեսնել կ'ուզեմ, ո՛չ ոք, ո՛վ և լինի.

—Զի՞ս ալ, ըսաւ Ֆիլիբ սեմին առջեւ երկթալով.

—Ա՛հ, դուք... ըսաւ. Եթէ կ'ուզէ՛ք.

Հայելին առջեւ անցաւ եւ տենդոտ շարժմամբ մը հանելով գոհարեղէններն, ապարանջաններն, ապարօշը, գօտիս իրարու ետեւէ բազմոցին վրայ կը նետէր.

—Է՛հ, յարեց դաժան ձայնով, սխալ գտտեր ենք, եւ ոչ ուրիշ բան.

—Զէ՞ք կարծեր որ թատերախաղը կարենայ վերականգնիլ, հարցուց երկչոտութեամբ տարաբաղդ երիտասարդը.

—Ինա՛ւ երբէք.

Երկար դադարէ մը յետոյ, Ֆիլիբ ըսաւ.

—Գիտէք թէ հիմա պիտի երթանք ընթրենք.

—Ընթրե՛լ... Պարապ բան է.

—Ըսել է չը՞ պիտի գաք.

—Ո՛չ, անօթի չեմ... Վայրկեան մը թողէք զիս, խնդրեմ, բարեկա՛մս.

—Է՛հ լաւ, ի կրկին տես.

—Ի կրկին տես.

Ֆիլիբ դուրս ելաւ օթեակէն, գնաց զատ զատ շնորհակալութիւնն յայտնեց դերասանաց եւ դերասանուհեաց, յիշեցուց նոցա թէ ընթրիքի կ'սպասէր իրենց, հակառակ իւր չարաբաստութեան, եւ Պալպանի ճաշարանը գնաց.

Դիւրին է հասկնալ թէ ընթրիքին սկիզբը, նմանօրինակ երեկոյթէ մը յետոյ, քիչ մը ցուրտ եւ նեղեալ եղաւ. Սակայն այդ բանագրօսութիւնը, զոր Մառի Ժէռալտի բացակայութիւնն եւս աւելի սառեցուցած էր, հետզհետէ փարատեցաւ բազմախորտիկ սեղանի մը, համեմեալ խեցգետիններու, Շամբ-Պէքէմի գինւոյն դրդիչ ազդեցութեամբ, և մանաւանդ Ֆիլիբի զուարթ ու բարեկիրթ պատասխանութեամբ. Երիտասարդն, ապշութենէն սթափած, յանդուգն կ'ուզէր ցոյց տալ թէ ո՛րքան կ'արհամարհէ այդ աղէտը. Հասարակութիւնը ծաղրած էր թատերախաղն, իրենք ալ հասարակութիւնն սկսան ծաղրել. Պզտիկ դերասան մը որ Ֆաէտէկոնտի հաւատարիմ մարդասպանաց միոյն դերը խաղացած էր, եւ որ թատրոնէն դուրս հալիւ մ'էր, առաջարկեց եւ կատարեց կարգ մը քրթմնջիւններ ի պատիւ այդ շաղաշուտ հասարակութեան, որու մէջ ճանչցած էր, կ'ըսէր, իւր պահանջատիրոց մի քանին. Նորատի դերասանուհիները ծափահարեցին իրենց բաժակներուն վրայ.

Շիլբէռիքի դերը կատարող լըջադէմ դերասանն, որ շատ բարի մարդ մ'էր, խօսք առաւ յայնժամ վեհութեամբ.

—Պարոն, ըսաւ Ֆիլիբի, ես բաւական փորձառութիւն ունիմ. Լաւ ուրեմն, կըրնամ ըսել ձեզ թէ, եւ անշուշտ յառաջագոյն պիտի ըսէի եթէ զձեզ աւելի լաւ ճանչնալու պատիւն ունենայի... կը յուսամ թէ ի խորոց սրտի կը ցաւիմ...

—Ո՛ւֆ, մէջէն չպիտի կրնայ ելնել, պոռաց պզտիկ դերասանը.

—Լաւ ուրեմն, պարոն; յարեց Շիլբէռիք, կ'ուզէի ըսել թէ երեք բան կայ ձեր թատերախաղին մէջ...

—Զօ՛րս, գոչեց պզտիկ դերասանը.

—Կ'ըսէի թէ, շարունակեց ծերունի դերասանն, երեք բան կայ ձեր թատերախաղին մէջ...

—Զօ՛րս, հի՛նգ, տա՛սն, քսա՛ն. Աշխա՛րհ մը կայ, գոռաց պզտիկ դերասանը.—Նոյն իսկ աշխահի հինգ մասերն ալ կան... ծագացոյցն ալ մէկտեղ...

Յետոյ ոտք ելաւ, բոլորովին բանկած, աթոռին վրայ բարձրացաւ եւ բաժակը վեր բռնելով.

—Տիկնայք եւ տեարք, ըսաւ,—սպասլանդ առաւ սուլերուն ձայնը նմանցնելու համար,—Ֆի՛ւ,—թատերախաղն... Ֆի՛ւ... զոր ձեր առջեւ... Ֆի՛ւ... ներկայացնելու պատիւն ունեցանք... Ֆի՛ւ, Ֆի՛ւ... հեղինակութիւնն է պարոն... Ֆի՛ւ... Ֆիլիբ տը Պուավիլիէի... Ֆի՛ւ, Ֆի՛ւ, Ֆի՛ւ...:

Որմէ յետոյ աթոռին վրայ ընկաւ փառեցաւ եւ սկսաւ խնդալ մեծապէս.

Այդ սիրուն ծաղրածութիւնն, որուն վրայ Ֆիլիբ եւս խնդաց, վերջ տուաւ խնջոյքին. Կէս գիշերն երեք ժամու չափ անցած էր երբ երիտասարդն էնվալիտի պողոտային վերադարձաւ յետամնաց կառքով մը ձմռան, իւր մօրքին աչաւելի խանդարման մէջտեղ, միայն մտահոգութիւն մը կ'ըզբաղեցնէր զինքը. տան մէջ պիտի գտնէ՞ր զՄառի Ժէռալտ.

Ներս մտնելուն պէս, առաջին խօսքն եղաւ.

—Տիկինը վե՞րն է.

—Ո՛չ, պարոն, ըսաւ դռնապանը, տիկինը չվերադարձաւ.

Զուգեց հաւատալ այդքան անոգորոյն լրման մը. Ինքզինքն համոզեց թէ պատահարի մը պատճառաւ ուշացած էր, կամ անհանգիստ լինելով թատրոնէն դուրս ելած չէր. Իւր հիմարատակ կործանման մէջ, յուսահատ յամառութեամբ կը կառչէր այն ձեռքին, այն սրտին, այն դիւթութեան, որո՛նք միայն անդունդին եզրը կը բըռնէին զինքը. Ընդ երկար քալեց սենեկին մէջ, ամեն վայրկեան կանգ առնելով, ականջ դնելով ամենադոյզն աղմուկին.—Վերջապէս այգը ծագեցաւ. մինչեւ ցայն վայր, հաստատակամ քաջասրտութեամբ դիմադրած էր այդ վշտաշարչար գիշերոյն բոլոր պատրանաց եւ բոլոր անձկութեանց. բայց յայնժամ, երբ անգութ լոյսն երեւցաւ՝ ուղղակի սրտակէտէն պէս փարատելով իւր վերջին յոյսերն, երբ հասկցաւ թէ իւր սէրը կորսուած եւ անհետացած էր ամեն բանի հետ, չկրցաւ ինքզինքը զսպել. կուրծքն ուռեցաւ ալեկոծ հեծկլտանքով մը, եւ իւր կենաց ամենէն լեղի արցունքները թափեց յորդառատօրէն.

Երբ տէր եղաւ անձին, մտածումը տանջանք մ'եղաւ իրեն համար. Այնքան խորին եղած էր, իրեն հետ կը բերէր՝ նոյն իսկ ի բաց առեալ սիրահարին յուսահատութիւնն՝ այնքան վշտալի զգածումներ, այնքան այլազան ցաւեր ու տագնապներ, որ մարդն անցաւ այդ առտարաւօտէն զերծանիլ մահահամբոյր որոշմամբ մը. Սակայն անձնասպանութիւնն, որ, ինչպէս մենք կը մտածենք, ո՛չ թէ քաջութիւն մ'է այլ վատութիւն մը, գոնէ տկարութեան արդիւնք է. բարոյական խառնուածքն է որ կ'ընկճի իրմէ դերիվեր պարտքի մը տակ, երբ պարագայներն անհամեմատ են իւր ոյժերուն եւ ձեռնհասութեան. Ֆիլիբ որքան ալ սրտախոց լինէր, կ'զգար որ կրնար դիմադրել այդ աղէտին, եւ չէր մոռնար թէ իւր դաստիարակութիւնն եւ ընտանեկան սկզբունքներն ի՛նչ սրբազան ներշնչած էին իրեն ամբարիշտ մահուան համար.

(Շարունակելի)

պնդեր թէ կամաւոր նպաստներով պահուած ամեն հիւանդանոցք այսպէս են. բայց կ'ուզեմ հաւկցնել թէ աւելի մեծ վտանգ կայ չարալլութեան, գողութեան և յաճախ մատակարարութեան՝ օրինական տուրք կառավարուած հիւանդանոցի մը մէջ, քան ժողովրդեան կամաւոր նպաստներով պահուած հիւանդանոցի մը մէջ։ Նաեւ, աւելի անհատական նկարագիր կայ կամաւոր գթութեան մէջ, քան ուրիշ գթութեան մէջ։ Կամաւոր հիւանդանոցի մը մէջ աւելի անձնուիրութիւն և իւրաքանչիւր պաշտպանեալի համար աւելի ուշադրութիւն կրնան ակնկալուիլ, քան պաշտօնական մեծ հիւանդանոցի մը մէջ։ Բայց եթէ կ'ուզենք պահել Լոնտոնի ժողովրդական հիւանդանոցներն իրենց արդի ժողովրդական մատակարարութեան մէջ, պարտինք սիրայօժար մասնակցիլ վաղուան հանգանակութեանց։»

Սինոդն որոշում մը քուէարկեց, որով ժողովրդեան և եկեղեցականութեան վրայ պարտ կը դնէ՝ այս տարի առ նուազն 100 հազար ոսկի հանգանակել, Լոնտոնի հիւանդանոցներուն բացը գոցելու համար։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Խառն ժողովն իւր վերջին նստին մէջ որոշեր է յանձնարարել Վանայ Պատրիարքական փոխանորդ Ալեաթճեան Գեր. Գրիգորիս եպիսկոպոսին որպէս զի վիճակին գաւառական երեսփոխանական ժողովոյ նոր ընտրութիւնն յետաձգէ մինչեւ որ կուսակցական վէճերը վերջանալով, կրքերն հանդարտին։

Ժողովը Ն. Գերապատուութեան հրաժարականը մերժած պահուն, որոշեր է միանգամայն գոհունակութեան գիր մ'ուղղել նորա բարւոք պաշտօնավարութեան համար։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն և Պատրիարքական Գեր. Փոխանորդ Հայրն հիւանդ լինելով, շաբաթ օրը բացակայ էին Պատրիարքարանէն։

Պուլկարիոյ նորընտիր առաջնորդ Գեր. Գէորգ Ծ. Վարդապետ Ռուսճուգլեան իւր պաշտօնատեղին կ'ուղեւորի ի մօտոյ։

ՆՇԱՆԱԽՕՍՈՒԹԻՒՆ

Երէկ, Գարակէօզեանց բնակարանին մէջ ի Բերա, տեղի ունեցաւ Ալէ-Էլ-ի Վարչական Խորհրդոյ անդամ, փաստաբան Մեծ. Յակոբ Յ. Յակոբեան էֆէնտիի նշանախօսութիւնն ընդ Ազն. Օրիորդ Բերուզիկ Պասմաճեանի, դուստր Մեծ. Պաղտիկ էֆէնտիի Պասմաճեան։

Հրատարակուեցաւ ԵՐԿՐԱԳՈՒՆՏԻ մարտի ամսաթիւն, հետեւեալ բովանդակութեամբ.

Ի՞նչ կը սպասէ մեզ (Ի). — Հոգւոյ անմահութիւն (Եղիշէ Վրդ. Այվազեան). — Զարթէնք (Թ. Թէրզեան). — Ընտանեկան բարոյական (Ռ. Յ. Պէրպէրեան). — Ցուցիկք Բրիտանականք (Ա. Յ. Այվազեան). — Սիրոյ ծաղիկն (Ա. Գ. Փանոսեան). — Տուն և Դպրոց (Մ. Միրախորեան). — Ի Դալիհարն (Յ. Գայայեան). — Աղջկան մը օրագիրը (Մելանիա). — Տելեմաքայ նոր թարգմանիչը (Մ. Կիւրճեան). — Եոսէֆ վանտէրն և (Յ. Սէթեան). — Պուչնիօլ (Թարգմ. Մ. Մօզեան). — Գաւառք (Ղեւոնդ քհնյ. Տէր-Նահապետեան)։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ, ԱՍՏԻՃԱՆՔ ԵՒ ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆՔ

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆէրիք Նէճիպ փաշայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Վեհ. Սուլթանի երթեւեկութեանց արարողապետ Հաճի Մահմուտ էֆէնտիի։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Օտար Մամլոյ Դիւանի տնօրէն Մաճիտ փաշայի և Պ. Մավգերի։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Օտար Մամլոյ Դիւանի տնօրէնի օգնական Սիմոն էֆէնտիի և առաջին քարտուղար Բանճիրի էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ կայս. պալատան քարտուղարներէն Բեազիմ պէյի։

Հինգերորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Մարսիլիոյ բժշկական վարժարանի ուսանողներէն Իւթիւճեան Երուանդ էֆէնտիի։

Իւլայի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Անտառաց և Հանքաց վարչութեան դիւանապետ Զիյա պէյի և Օստանայի նախնական դատարանի առաջին նախագահ Մէհմէտ պէյի։

Սալիսէի աստիճան՝ Գօնիայի թաղապետական ժողովոյ նախագահ Մէհմէտ էֆէնտիի։

Քաբբերդի Տէֆդէրտար անուանեցաւ Ելմտական առաջին ճիւղին նախկին քննիչ Պէհա պէյ՝ որում Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ այս առթիւ։

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ՝ Սերպիոյ Թագաւորին հօրեղբայր և նորա Թիկնապահ Գաղարճի զօրավարին։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ Սերպիոյ արքայական պալատան վերատեսուչ Գնդապետ Եանքովիչի։

Այլեւայլ կարգի պատուանշանք՝ Սերպիոյ քաղաքային և զինուորական պաշտօնատարաց ոմանց։

Վեհ. Սուլթանն Իմթիյազ պատուանշանի ոսկի և արծաթ չքադրամները շնորհեց Հանրօգուտ շինութեանց և Առեւտրական նախարար Զիհնի փաշայի և Արտաքին գործոց նախարարութեան Մէքտուպճի Րեֆիգ պէյի։

Պայրամի առջի աւուր պաշտօնական ընդունելութեանց միջոցին Վեհ. Սուլթանն երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան և Իմթիյազի ոսկի և արծաթ չքադրամները շնորհեց ծովային փոխ-հրամանատար Միրլիվա Հասան փաշայի։

ԴԱՏԱՒՈՐԱՑ ՓՈՓՈԽՄՈՒՆՔ

Շաբաթ օրը ծանուցուեցաւ թէ Վճռաբեկ ատենի անդամ Խօճէր Հիլմի էֆէնտի Էվգաֆի Մուֆէթթիշ անուանուած է։ Արդ, Խօճէր Հիլմի էֆէնտիին տեղ վճռաբեկ ատենի անդամ անուանուած է Վերաքննիչ ատենի Հուգուգի ճիւղին դէր-նախագահ Մաղճար էֆէնտի, որում յաջորդած է նոյն ատենի պատժական ճիւղի նախագահ Ահմէտ Հիլմի էֆէնտի։ Սոյն ճիւղին նախագահ անուանուած է ամբաստանիչ ատենի նախագահ Հիւսէյին Րիւշտի էֆէնտի, որում յաջորդած է Եղեռնադատ ատենի անդամ Նիմուլլահ էֆէնտի և սմա խոս՝ Առեւտրական ծովային դատարանի անդամ Իսմայիլ Հագգը էֆէնտի։

ԹԱԳՈՒՀԻՈՅՆ ՅՈԲԵԼԵԱՆԸ

Վիքթորիա Թագուհւոյն յոբելեանին առթիւ ուրբաթ գիշեր Թարապիոյ անգլ. դեսպանատան մէջ տրուած հանդէսը պատկառելի երեւոյթ մը կ'ընծայէր։ Պետական պաշտօնատարաց դասը ներկայ էր գրեթէ ամբողջովին։ Մեծ-Եպարքոս Քեամիլ փաշա, Եուսուֆ Րիզա փաշա, Արտաքին գործոց նախարար Սայիտ փաշա, Արիֆի փաշա, Դատական նախարար Ճէվտէդ փաշա, արարողապետ Միւնիր փաշա, Հասան Ֆէհմի փաշա, Նէճիպ փաշա, Մավրոյէնի փաշա, Միւզիւրիւս փաշա եւ այլք։ Ծովային նախարար Հասան փաշա հիւանդ լինելով, իւր կողմէ որդին ղրկած էր։ Ներկայ էին նմանապէս Սըր Սալար Եունկ՝ իւր հետեւորդներով, Հալիմ փաշա, Սըր Տրըմընտ Ուոլֆ, դեսպանական մարմինն ամբողջութեամբ, անգլ. գաղթականութեան երեւելիք և Բերայի ու Վօսփորի բարձր դասուն պատկանող բազմաթիւ բնտանիներ, այնպէս որ դեսպանատան սրահներն ու ընդարձակ պարտէզը նեղ կուգային հրաւիրելոց։

Դեսպանատունն ու պարտէզը շքեղապէս լուսազարդուած էին և հրախաղութիւնք կը կատարուէին անընդհատ. երկու հազարի չափ լապտերք ղրկուած էին հրամանաւ Վ.ՀՆ. Սուլթանին որ այս հանդիսաւոր առթիւ մասնաւոր հոգածութեամբ մը հրամայած էր միանգամայն որ Թէրսանէի նուագածուաց խումբը նուագ է հանդիսին մինչեւ վերջն և հրթիռք հայթայթուին Թօփխանէի կողմէ ու վաշտուն նաւաստիք և արուեստաւորք դեսպանատուն ղրկուին հրախաղութիւնները կատարելու համար։

Պարի սրահը պարտէզին մէկ բարձրադիր տեղը պատրաստուած և լուսազարդուած էր վենետիկեան լապտերներով և պարտէզին ուրիշ մէկ կողմ փառաւոր շքասեղան մը դրուած, ուրիշ շքասեղան մ'ալ պատրաստուած էր սեղանատան մէջ։

Պարերն յոյժ ոգեւորեալ էին և հանդէսը տեւեց մինչեւ գիշերուան ժամ 6։ Անգլ. դեսպանն ու Լէտի Հուայդ յոյժ սիրալիր կերպիւ պատուասիրեցին իրենց բոլոր հիւրերն որք մեկնելէ առաջ ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրին առ դեսպանն՝ Թագուհւոյն կենաց և բարեբաստութեան համար։

Երաժշտապետ Իմբէգլիւայի առաջնորդութեամբ նուագածուաց խումբ մը Պոլսոյ մէջ առաջին անգամ լինելով երեկոյին նուագեց Յօքէլէ-ն Վ-ի որ Լոնտոնի մէջ պատրաստուած է ի պատիւ Թագուհւոյն։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Առեւտրական Լրագրէն քաղուած)

Հնձոց ընդհանուր արդիւնքն յայտնուեցաւ, ուստից կ'երեւի թէ բարեբեր տարի մը չէ ներկայ տարին։

Թէ՛ ի Պոլիս և թէ՛ ի Ղալաթիա և Բերա նկատմամբ ապրանաց վրայ բաւական կարեւոր մանր առեւտուրք եղան Պայրամի տօնին պատճառաւ։ Ընդհակառակն մեծաքանակ ապրանք չվաճառուեցան ու գաղթաբերքերու վրայ միայն գործեր եղան։ Խաշանէի գինը տկարանալ կ'սկսի։ Ալիւրի և ցորենի գներն հաստատ են նոր հնձոց վրայ առնուած աննպաստ լրոյ պատճառաւ։ Հունտք ընդհանրապէս լաւ բռնուած են, բայց քիչ գործ կայ։

Արտածելի բոլոր ապրանաց՝ ինչպէս թիֆթիք, գաղի եւ եժ եւն. գնոց վրայ բարձրացում մը կը նշմարուի, բայց առայժմ գործառութիւնք սահմանափակ են։

—Նոր հնձոց ափիոններէն քանի մը սնտուկ շաբթուս մէջ Կ. Պոլիս բերուեցան Պալըքէսիրէն և վաճառուեցան 245ական ղրուշի։ Այդ ափիոն լաւ տեսակէ էր։

—Օսմ. Ծխախոտի Րէժիի վաճառմունք հասած են անցեալ մայիս ամսոյ մէջ 127,000 ոսկւոյ, մինչ նախորդ տարւոյ միեւնոյն ամսոյ վաճառմանց գումարն էր 134,000 ոսկի։

—Հնձոց նկատմամբ գաւառներէն հասած տեղեկութիւնք բաղդատաբար լաւագոյն են. բաւական յորդ անձրեւներ տեղացեր են, թէ եւ քիչ մը ուշ, Էնկիւրիի, Քասդամունիի, Քարասիի, Իզմիրի, Սելանիկի, Ադրիանուպոլսոյ եւ Սեբաստիոյ նահանգաց մէջ։ Այս անձրեւներ օգուտ մը չեն կրնար ունենալ հասած հնձոց, արմտեաց եւ ափիոնին համար, բայց կը նպաստեն այգիներուն եւ առհասարակ ամրան բոլոր ցանուածներուն։

Միւս կողմէ Պրուսայէն առնուած լուրերն հեռագրեն մտահոգութիւն կը պատճառեն. անձրեւ չէ տեղացած բնաւ եւ արտօրայք այն աստիճան չոր են որ անասունք անգամ չեն մօտենար անոնց։ Էսկի-Շէհիրի մէջ արմտեաց վաճառականք խանութնին փակած լինելով, Պրուսայի մէջ ցորենի գինը բարձրացեր է 30 ղրուշի եւ ալիւրի պարկն 120 ղրուշի։

Սելանիկէն կը ծանուցանեն թէ նահանգին հունձքերը՝ նախորդ տարւոյ բաղդատմամբ 100 ին 10 առաւելութիւն մը ցոյց կուտան հետեւեալ կերպիւ. Իւսկիւպի գաւառակին մէջ 100ին 10, Իբէքի գաւառակին մէջ 100 ին 8, Եէնի Պազար 100 ին 10, Թաշլըճա 100 ին 2 եւ Սելանիկի մէջ իսկ 100 ին 5-10։

Իզմիրէն կը գրեն թէ երկրագործական ընդհանուր վիճակն հեռաւոր ծանր երեւոյթ մը կ'առնու։

—Եպարքոսական որոշման մը համաձայն որ տրուած է Ելմտական նախարարութեան խնդրանօք, տերութեան անտառաց քննիչք ինչպէս անոնց օգնականք Անտառային վարժարանի շրջանաւարտից մէջէն պիտի ընտրուին։ Գաւառաց մէջ յիշեալ քննչաց քարտուղարք եւս պիտի անուանուին ուղղակի Հանքաց եւ Անտառաց վերատեսչութեան կողմէ։ Իսկ անտառապահք եւ միւս ստորադաս պաշտօնեայք պիտի ընտրուին քննչաց կողմէ, հետեւեալ պայմաններով.

Անտառապահք պարտին քսան-հինգ տարին լրացուցած լինիլ և օսմանեան հպատակ, գրել կարդալ ու թուաբանութեան չորս գործողութիւնները գիտնալ, մ'ր և է դատապարտութիւն կրած չլինիլ և պարտք չունենալ Տէրութեան Գանձուն։ Նախկին զինուորականք նախամեծար պիտի համարուին, եթէ պահանջուած պայմաններէն զուրկ չեն։ Քննիչք՝ իրենց ընտրած անտառապահաց և ստորադաս պաշտօնէից ցանկը պատրաստելով տեղական իշխանութեանց պիտի յանձնեն զայն։

Գաւառաց վարչական խորհուրդք իրենց ներկայութեան քննութիւն մ'ընելու պիտի տան քննչաց կողմէ առաջարկեալ ընտրելեաց, և եթէ հաստատուի թէ պահանջուած պայմաններէն զուրկ չեն անոնք, պիտի վաւերացընեն անոնց ընտրութիւնն։ Անտառապահք և անոնց ստորադաս պաշտօնեայք պաշտօնի անցնելէ առաջ պարտին երաշխաւորութիւն մը տալ։ Ասոնց անուանումն հաստատող մազպաթան ինչպէս նաեւ երաշխաւորագիրք գաւառին կուսակալութեան կողմէ Ելմտական նախարարութեան պիտի ղրկուին։

Անտառաց քննիչք և գաւառական իշխանութիւնք յատուկ շրջաբերականաւ հրաւիրուեցան յիշեալ պաշտօնէից անուանման ձեռնարկել նշանակեալ եղանակաւ։

ՍԸՏԻՔ ԷՖԷՆՏԻԻ ԴԱՏԸ

Ցայտնի է թէ Եղեռնադատ ատեանն անպարտ արձակած էր Միւստաֆա, Գասըմ ու Նազիֆ պէյերն եւ Դապա Պըյըգ Ահմէտ, Դաղօ Հիւսէյին ու Ալի անուն անձերն որք Տիարպէքիրցի Սըտըգ էֆէնտիի վրայ բռնաբարում մը կատարած լինելու մեղօք ամբաստանուած էին։

Արդ, Դատական նախարարութեան մէկ հրահանգին վրայ, Վերաքննիչ ատենի ընդհանուր դատախազն այդ որոշման հաղորդուած օրն աղերսագիր մը տալով Վճռաբեկ ատենին, Եղեռնադատ ատենի կողմէ տրուած այդ վճռոյն ուղղակի բեկանումը խնդրած է։ Դատական նախարարութիւնն եւս այդ որոշումը պարունակող վճռագիրն հաղորդուած միջոցին հրաման պիտի տայ Վճռաբեկ ատենի առաջին ընդհանուր դատախազին՝ որպէս զի, ինչպէս որ Վերաքննիչ ատենի ընդհ. դատախազի յայտնած մէջ պիտի տեսնուի, ըստ քրէական դատավարութեան 347րդ յօդուածոյ պատժական դատավարութեան օրինաց, այդ վճռագրոյ ուղղակի բեկանումը խնդրէ։

Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, ոստիկանութեան նախարար Քեամիլ պէյ ծրագիր մը կը պատրաստէ ի մասին նորոգ կազմակերպութեան մայրաքաղաքիս և գաւառաց բանտերու։

—Կրէտէի պատուիրակութեան քրիստոնեայ անդամք շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնացին Մեծ-Եպարքոսին ներկայանալու համար. սակայն ծանուցուեցաւ իրենց թէ Ն. Բարձրութիւն նոյն օրը զբաղած լինելով երկուշաբթի, պիտի ընդունէր պատուիրակները։

—Տպագրական նախկին վերատեսուչ Նուզհէթ էֆէնտի, որ ժամանակէ մ'ի վեր Սեբաստիա կը գտնուէր հանգստեան թոշակաւ, մեռեր է անցեալ ամսոյ մէջ։

—Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հրամանաւ, Ներքին գործոց նախարարութիւնք ծանոյց Ատանայի կուսակալութեան՝ որ մաքսատուրքէ ազատ թողուին այդ նահանգը ներմուծելի ցորեն, յարդ, գարի, խոտ, բամբակի հունտ և սուսամ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ 5000 ղրուշի յաւելում մ'եղաւ վաղեմի ծովակալ Հաճի Րասիմ փաշայի հանգստեան ամսաթոշակին վրայ։

—Օսմ. Ծխախոտի Րէժիի վերջին տարեշրջանի հաշիւներն, որք փակուած են փետրուար 28 ին, գոհացուցիչ երեւոյթ մը կ'ընծայեն։ Ծախուց առաւելութիւնն, որ նախորդ շրջանին մէջ 100,000 ոսկին կ'անցնէր, հազիւ այդ գումարի մէկ երրորդին կը հասնի այս տարի, շնորհիւ մեծագումար խնայողութեանց որք ի գործ դրուած են։ Ընդհակառակն վաճառմանց գումարն զգալի առաւելութիւն մը ցոյց կուտայ նախորդ տարւոյ վաճառմանց վրայ։

—Վեհ. Սուլթանին հրամանաւ, Իսա Բահիմ Գուլի խան, ընկերակցութեամբ ռուսական դեսպանատան երկրորդ թարգման Պ. Մաքսիմոֆի եւ կայս. պալատան մէկ քանի թիկնապահաց, այցելեց Թօփգափուի պալատան հնութիւններն ինչպէս նաեւ Տօլմա Պաղչէի եւ Պէյլէրպէյի պալատները։

—Արտաքին գործոց Վսեմ. նախարարին հայրն, Հիւսէյին փաշա հիւանդ է։

—Երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս բերուեցան երկու ծովամբակիր շոգենաւակներ, զորս կայս. կառավարութիւնն յանձնարարած էր յԱնգլիա։ Այս շոգենաւակներ, որք Թէրսանէ տարուեցան, մէկ ժամուան մէջ քսան մղոն տեղ կ'ընթանան։

—Անտառաց և Հանքաց վարչութեան մէջ ներմուծելի բարենորոգմանց համար պատրաստուած ծրագիրը վաւերացած է կայս. Իրատէով։

Ըստ այդ բարենորոգման, Անտառաց և Հանքաց ժողովոյ անդամներու ամսաթոշակն հաւասարապէս երկու հազարական ղրուշի և հաշուակալի ամսաթոշակն եւս երեք հազար հինգ հարիւր ղրուշի կ'ելուցուած է։ Այս խնայողութիւններէ գոյացած գումարով յաւելում մ'եղաւ դիւանատանց ոմանց պաշտօնէից և քարտուղարաց ամսաթոշակներուն վրայ։

—Կայս. կառավարութիւնը տասնհինգ տարուան մենաշնորհ տուած է օսմանեան հպատակ Միշէլ էֆէնտիի՝ որ նոր ձեւ հողմաղաց մը հնարած է։

—Սըր Հ. Տ. Ուոլֆ շաբաթ օրը Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին և Արտաքին գործոց նախարարի խորհրդական Վսեմ. Տաթեան էֆէնտիի հետ։

—Այտընի նահանգին տասանորդի տրոց վաճառմամբ ցարդ գոյացած է 14,075,008 ղրուշի գումար մը, մինչ նախորդ տարւոյ տասանորդի արդիւնքն էր 11,504,198 ղրուշ։ Միմիայն Իզմիր գաւառակի տասանորդի տուրքէն գոյացուած է 1,777,980 ղրուշ, մինչ անցեալ տարի 1,621,250 ղրուշի յանգած էր անոր գումարը։

—Ուրբաթ գիշեր յանդուգն գողութիւն մը տեղի ունեցաւ ի Ղալաթիա։ Զօրս գողեր Սօսիէդէ Ժէնէրալ դրամատան ներքեւ գտնուող Թէօտոսաթօս եղբարց կօշիկի վաճառատան դուռը կեղծ բանալիով մը բանալով, վեր ելան և դրամարկղը խորտակելով կողոպտեցին մէջը գտնուած ոսկի և արծաթ դրամներն ու արժեթուղթերն որոց գումարը շուրջ 2000 ոսկւոյ կը հասնի։ Վաճառատան մէջ պահապան չի կար։ Երբ գողերն իրենց գործն աւարտելէ յետոյ դուրս կ'ելնէին, քանի մը գիշերային պահնորդք ու ոստիկանք ուզեցան հալածել զանոնք և ձերբակալեցին գողերէ մին, իսկ միւս երեքը խոյս տուին։ Զարմանալի է որ, կ'րսէ Լ. Հէրըլտ, Քարաքէօյի հրապարակին վրայ, Ազիզիէ և Վօյվօտայի պահականոցներէն քիչ հեռաւորութեամբ գողերը կարենան անարգել վաճառատուն մը մտնելով դրամարկղեր խորտակել։

Գողցուած արժեթղթոց մէջ կան Ցանասանի Հայրենասիրական Փոխառութեան արժեթուղթեր, թիւ 114,080 է մինչեւ 114,179 և 251,041 է մինչեւ 251,059։

—Նիկոմիդիայէն կը գրեն թէ անցեալ շաբթու ութ աւազակներ Ադլէր գիւղի երեւելիներէն Հաճի Պապայի տունը մտնելով, տանուտէրը, կինն ու աղջիկները սոսկալի տանջանաց ենթարկելէ յետոյ, մահու սպառնալեօք հրամայեր են անոնց՝ ցոյց տալ իրենց հարստութեան թաքստոցը։ Խեղճերը չը կարենալով դիմադրել, իրենց բոլոր ունեցածն յանձներ են աւազակաց որք հեռացեր են անարգել։

—Շաբաթ իրիկուն, քսան տարեկան Հիւսէյին անուն բաղնեպան մը Պոլսոյ Շահզատէ Պաշը թաղին մէջ Էյյուպ անուն ուրիշ բաղնեպանի մը հանդիպեցաւ որ իւր հակառակորդն էր։ Հիւսէյին դաշոյն մը հանելով սաբէն ծանրապէս վիրաւորեց Էյյուպն որ քիչ յետոյ մեռաւ։ Ոճրագործն անմիջապէս ձերբակալուեցաւ։

—Կեդրոնական բանտի վերջին անցից առթիւ Թարիք կ'ըսէ թէ վիրաւորեալ հինգ զինուորք ոչ թէ հրազէնով, այլ քարի հարուածով վիրաւորուեր են։ Սպարապետութեան բանտը փոխադրուած ոճրագործք ոչ թէ քսան այլ տասն մէկ հոգի են եղեր։ Նոյնպէս գտնուած մեծ և փոքր դաշոյններու թիւը քսան է եղեր և ոչ թէ հարիւր։

Երէկ եւս խուզարկութիւնք կատարուէր և հինգ դաշոյն են գտնուեր է։

Կ'ըսուի թէ ոճրագործք այս դաշոյնները պատրաստեր են իրենց արհեստանոցէ ի գործածման համար տրուած խարտոցներու միջոցաւ։

—Պետական Խորհրդոյ անդամ Էքրէմ պէյ իւր տան մարմարեայ բազրին վրայ ինկնալով, մէկ ոտքը ծանրապէս վնասուեր է։

—Անցեալ երեքշաբթի օր հինգ տարեկան Թուրք տղայ մը Իւսկիւտարի Նուհ Գույուսու թաղին Հարմանլըք անուն տեղը շրջած պահուն, ջրհորի մը մէջ կ'իյնայ։ Բաւական ատեն յետոյ, անցորդք նորա աղաղակները լսելով ոստիկանութեան իմաց կ'ուտան և կ'ազատեն տղան որ, հակառակ բժշկական դարմաններու, հետեւեալ օրը կը մեռնի։

—Սելանիկէն կը գրեն թէ ռուսական ընդհ. հիւպատոս Պ. Եաստրէպօֆ անցեալ շաբթու Այնօրօզի վանքը գնացեր է յայցելութիւն Յունաց նախկին Պատրիարք Տ. Յովակիմ Գ-ի որ փափագ յայտներ է ռուսական վանքը բնակելու։

Պ. Եաստրէպօֆ մայրաքաղաքս եկաւ քանի մ'օր առաջ։

—Նիքօլայէֆի օսմ. դէր-հիւպատոս և Վասա փաշայի եղբօրորդի Համիտ պէյ Տրվօ-գիի ամուսնութիւնն ընդ Օր. Լօմպարտօի տեղի ունեցաւ նախընթաց օր ի Բերա, Ս. Մարիամ եկեղեցւոյն մէջ։ Նորապսակ ամուսինք հարսանեաց օրն իսկ մեկնեցան մայրաքաղաքէս ի Պէրութ, հիւպատոսական պաշտօն մ'ընելու։

—Դասըմ Փաշայի մէջ 45 տարեկան Թուրք կին մը առջի օրը իւր սենեկին առջեւ կերակուր կը պատրաստէր երբ վառարանէն կրակ մը ցայտելով կնոջ հագուստը բռնկեցաւ։ Թէեւ անմիջական օգնութիւնք հասան, սակայն կրակը մարմնոյն մէջ անցած լինելով խեղճ կինը մեռաւ յաջորդ օրը։

—Սեբաստիոյ նահանգին զանազան կողմերը բաւական անձրեւ տեղացեր է։

—Դատական նախարարութիւնը նախանձախնդրի դատաւան մը հաստատած է Գօսօվայի Թուզ գաւառակին մէջ։ Սոյն որոշում վաւերացած է կայս. Իրատէով։

—Մոխալլիի մէջ նոր հրդեհ մ'ալ պատահելով, տեղւոյն Պէտ Մ-րչէ վաճառատանն ու յարակից շէնք մը այրեր են. եղած վնասն 3000 ոսկի կը հաշուուի, որոյ 2100 ոսկին ապահովագրուած էր զանազան ընկերութեանց։

ԳԱՅՏԸ – ԳԻՒՂԻ ՋՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆՆ

Արդէն բաւական տեղեկութիւններ հաղորդած ենք ջրաբուժութեան (Hydrothérapie) մասին և Պոլսեցիք գիտեն թէ տարիէ մ'ի վեր ի Գայտըգիւղ հաստատուած է ֆրանսական հիւանդանոց մը դարմանելու համար այն հիւանդներն որոց համար ջրաբուժական խնամքներն օգտակար կը համարին բժիշկք։ Հիւանդանոցի հիմնադիր-բժիշկ Պ. Տր. Տէժարտէն երէկ տօնեց իւր հաստատութեան առաջին տարեդարձն հրաւիրելով ի ճաշ տեղական մամլոյ ներկայացուցիչներն։ Պ. Տոք. Տէժարտէն իւր ամենախորին շնորհակալութիւններն յայտնեց տեղական մամլոյ որ տարիէ մ'ի վեր կը նպաստէ ջրաբուժական հիւանդանոցին զարգացման, առանց պահանջելու ո՛ և է փոխարինութիւն իւր մատուցած ծառայութեանց։

Պոլիս կը կարօտէր ջրաբուժական այնպիսի հաստատութեան մը զոր ունին Եւրոպիոյ մայրաքաղաքներն։ Մեր բժիշկները բաւական անել անելի վիճակի մը մէջ գտնուած են ամեն անգամ որ իրենց խնամոց յանձնուած հիւանդաց համար ջրաբուժական դարմանի պէտքն զգացած են. ի հարկէ կարելի չէր այդ տեսակ ամեն հիւանդաց Եւրոպա երթալ յանձնարարել. պատճառը պարզ է։ Տոքթ. Տէժարտէն, որ բժշկութեան այս ճիւղին մէջ Եւրոպիոյ երեւելի մասնագէտներէն մին է, այդպիսի հաստատութիւն մը Պոլսոյ մէջ հիմնարկելու համարձակութիւնն ունեցաւ։ Արդարեւ մեծ համարձակութիւն պէտք էր մեծ դրամագլուխ մը յատկացնելու այնպիսի ձեռնարկի մը համար որ նորութիւն մ'էր և այդ նորութիւնն ո՛չ միայն շատ դժուարութեանց, շատ նախապաշարմանց, այլ նաեւ շատ թշնամութեանց յաղթելու պէտք ունէր։ Այսու հանդերձ, Տոք. Տէժարտէն համակրալից ընդունելութիւն շատ գտաւ իւր մարդասիրական ձեռնարկին համար—, սակայն Տոքթ. Տէժարտէնի հիւանդանոցն որ այնքան ծախուք հիմնուած է նիւթական մեծ օգուտ մը չ'արտադրեր հիմնադրին։ Տեղական մամուլն որոյ պարտականութեանց մէկն է աջակցիլ այն ամեն ձեռնարկներուն որք երկրին օգուտներ պիտի ընծայեն, բնական է որ ի նկատ առնլով ֆրանսացի Տոքթէօրին — որ միանգամայն բժիշկ խրմբագիր մ'է — բարի նպատակն և հանդիպած դժուարութիւններն, սիրայօժար իւր աջակցութիւնը նուիրէ այդ հաստատութեան յաջողութեանն։ Երբ Տոք. Տէժարտէն իւր շնորհակալութիւնները մատոյց տեղական մամլոյ, մամլոյ ներկայացուցիչք ալ փոխադարձ իրենց շնորհակալութիւններն և բաջալերութիւնները չխնայեցին։

Ջրաբուժական հիւանդանոցն այս տարի բաւական բարեփոխութիւններ կրած է զորս անշուշտ պիտի գնահատեն անդ դարմանուելու դիմողները։

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Պէրլին, 26 յունիս

Վիլհէլմ կայսրն, որոյ առողջութիւնը կը շարունակէ բարւոքիլ, կառքով պտոյտ մը ըրաւ այսօր։

Կը ծանուցուի թէ ի մօտոյ 239 միլիոն մարքի փոխառութիւն մը պիտի լինի այլեայլ պիտոյից համար, մասնաւորապէս Պալթիկական և Հիւսիսային ծովերուն միջեւ ջրանցք մը բանալու և պատերազմական ու ծովային նախարարութեանց ինչ ինչ ծախուց համար։

Լոնտոն, 15 յունիս

Անգլիական լրագրաց հեռագիրք կը խոստովանին թէ Սերպիոյ արդի կացութիւնը շատ դժուարացած է, որովհետեւ Սերպք բացայայտապէս թշնամի են Աւստրիոյ։ Սակայն, այդ հեռագրոց նայելով, Միլան թագաւորը մտադիր չէ հրաժարիլ։

Բարիզ, 25 յունիս

Սերպիոյ դեսպանատունը բացարձակապէս կը հերքէ Միլան թագաւորին հրաժարման նկատմամբ տարածուած զրոյցները։

Վիէննա, 25 յունիս

Սերպիոյ Միլան թագաւորն այսօր Վիէննա հասաւ, և Հօֆպուրկի կայսերական պալատն իջեւանեցաւ։

Բարիզ, 25 յունիս

Երեսփոխանաց ժողովը մերժեց առաջարկ մը որ կը պահանջէր զինուորական ծառայութենէ զերծ կացուցանել կղերական դպրոցաց աշակերտներն և ուսուցիչները։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 15 յունիս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (պանքայի)	....	111 $\frac{1}{4}$
3 » » » (վճռ.կնին)	....	110 $\frac{7}{8}$
3 Բարիզի » (պանքայի)	....	22 77 $\frac{1}{2}$
3 » » » (վճռ.կնին)	....	22 85

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միայ. D.	Սէրի	16
Պօրսային գոցուելէն վերջը	»	16
Բերայի մէջ	»	15 37
Առաւօտուն բացուեցաւ	»	16
Բարձրագոյն գին	»	16
Ղուաղագոյն »	»	15 39
Կէս օրին	»	15 39

ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ

Երէկ երեկոյ	38 6
Այս առաւօտ	38 6
Կէս օր	38 6

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

փոխառութիւն 1858) » 1862)	A	Սէրի		24 20
» 1860) » 1863) » 1872)	B	»		15
» 1865) » 1869) » 1873)		»	0.	16

Իւնիֆիէ Եգիպտական.

Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ ....(Գ. Կ.)	գործ չկայ
Այս առաւօտ բացուեցաւ	գործ չկայ
Կէս օրին	գործ չկայ

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 25 Յունիս, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսօլիտէ	101 $\frac{7}{16}$
Օսմ. » Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 $\frac{9}{16}$
» » » գոցուեցաւ	14 $\frac{7}{16}$
» » » Ա.	23 $\frac{1}{2}$
» » » Բ.	14 $\frac{7}{8}$
0 » » Գ.	14 $\frac{5}{8}$
Օթօման 1871	75 $\frac{1}{2}$
փոխառութիւն 1877	87 $\frac{3}{4}$
Պանք Օթօման	10 $\frac{1}{4}$
Ռուսաստան փոխառ. 1873	96 $\frac{0}{8}$
Եգիպտական միացեալ (իւնիֆիէ)	74 $\frac{5}{8}$
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	97 $\frac{3}{4}$
Տայրա Սանիէ	71 $\frac{5}{8}$
Տօմէնիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)	95 $\frac{1}{2}$
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	— —

Վիէննա, 25 Յունիս, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 85
Օսմանեան երկաթուղի	16 20

Բարիզ, 25 Յունիս, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 $\frac{1}{2}$ %	108 82 $\frac{1}{2}$
» » 3 %	81 27 $\frac{1}{2}$
Օսմանեան քոնսօլիտէ Սէրի Դ. բացուեցաւ	14 6
» » » գոցուեցաւ	14 55
» » » Բ.	— —
» » » Գ.	14 60
Օսմանեան երկաթուղի	33
» Րէժիի բաժնեթուղթք	— —
Պանք Օթօման	508 75
Գրէտի Լիոնէ	565
» Ֆօնսիէ	1381 25
Բաժնետոմս Լիոնի	— —
Սուէզի Ջրանցք	2020
Ռուսական 5 % 1877 ի	102 $\frac{3}{4}$
Իտալական Ռանթ	99 77 $\frac{1}{2}$
Եգիպտական միացեալ	377 50
Սպանիական (արտաքին)	67 $\frac{5}{8}$
Բրիօրիթէ Թիւրք	361 25
5 % Հելլենական	372 50
Չէք Լոնտրայի վրայ	25 23

ՌՈՒՍԱՀԱՅՈՑ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՌԱՓԱՅԷԼ ՊԱՏԿԱՆԵԱՆ

Կան մարդիկ որոնց բովանդակ փառքը կապուած է անընդմիջապէս իրենց գործի հետ։ Այսպիսիներու անունը մտաբերելու համար, հարկաւոր է ձեռք առնուլ կամ յիշատակել նոցա տուած արդիւնքը։ Բայց կան և այնպիսիներ՝ որոնց հռչակն աւելի բարձր է կանգնած քան իրենց արդիւնքը։ Նոքա արդէն այնպիսի հռչակ են ստացած, որ այլ եւս ո՛չ թէ իրենց այս կամ այն գործը հարկաւոր է յիշել, որ նոքա մտաբերուին, այլ ընդհակառակը նոցա անունը հարկաւոր կը լինի յաւելուլ այն արդեանց վրայ, որ այս վերջինները պատշաճաւոր ուշադրութիւն գրաւեն։ Առաջին դէպքին մէջ՝ ամփոփ խօսք խօսելով, գործն է՝ որ կը հռչակէ զհեղինակը, ուր որ երկրորդին մէջ հեղինակն արդէն զեղած է այդ սահմանը. իւր անուան յիշատակութիւնն է՝ որ կը գրաւէ զընթերցողը։ Այս վերջին կարգի անձանց կը պատկանի և մեր ներկայ յօդուածի դիւցազնը։

Ռափայէլ Պատկանեան, մանաւանդ իբրեւ Գամառ-Քաթիպա, այնպիսի ահագին համբաւ է ստացած, որ՝ որեւէ բանաստեղծութեան վրայ, օրինակի համար, բաւական է սոսկ նորա անունը կցել, և ահա նա արդէն ժողովրդեան ըմբռնման մէջ մի գերազանց բան կը դառնայ։ Մեծ, շատ մեծ արժանիք պէտք է ունենայ մատենագիր մի, որ այնպիսի լայնածաւալ և զօրեղ ժողովրդականութիւն, ամբաւ յարգ և անյողդողդ համբաւ կարողանայ շահիլ։ Եւ ունի այս արժանիքը Ռափայէլ Պատկանեան։

Մեր քաղցրալեզու բանաստեղծը, Ռափայէլ Պատկանեան, ծնած է (1830 Նոյեմբ. 8) Նոր-Նախիջեւան քաղաքը, Դոն գետի վրայ։ Նա կը պատկանի այնպիսի ընտանիքի մ՚որու բոլոր անդամները գրեթէ՝ օժտած են բանաստեղծական տաղանդով։ Նորա պապը, հայրը, հօրեղբայրը, հօրեղբօրորդին, բոլորն ալ բանաստեղծք են։ Հայրը՝ Գաբրիէլ քահանայ Պատկանեան գրած է և կը գրէ գրաբար լեզուով, և որոյ գրուածները կը փայլին առանձին ոճոյ քաղցրութեամբ։ Նորա այս յատկութիւնը իւր բոլոր ընդարձակութեամբ ժառանգած է իւր որդին, այս տարբերութեամբ միայն, որ հայրը հնմաւուրց ծաղիկներով կը զարդարէր իւր գրիչը, իսկ որդին՝ մատաղ թարմ բոյսերու քաղցրաբոյր կոկոններէն կը շինէ իւր փունջը։ — Իսկ հօրեղբօրորդին, Պ. Քերովբէ Պատկանեան, որ ոչ թէ միայն Հայոց, այլ և ամբողջ Եւրոպայի մէջ գիտնական համբաւ ունի, Պետերբուրգի կայսերական համալսարանի մէջ հայերէն լեզուի ուսուցչապետ, Ռուսաց ակադեմիայի թղթակից անդամ, և Եւրոպայի բազմաթիւ ուսումնական ժողովոց անդամակից է, և ունի նոյնպէս թէ՛ ինքնուրոյն և թէ՛ թարգմանած բանաստեղծութիւններ։

Ռափայէլ Պատկանեան իւր կրթութիւնը սկսաւ յարգելի հօրը քով և աւարտեց Ռուսաստանի Դորպատ քաղաքի համալսարանը, որ իւր գիրքովն աւելի գերմանական կը համարուի քան թէ բուն ռուսական։ Համալսարան չմտած նա արդէն սկսած էր փորձել իւր գրիչը. այն տեղէն ի վեր ինքն եւս բոլոր հոգւով ինքզինք տուաւ գրականութեան։ Պետերբուրգ սեպհական լրագիր հրատարակելու անյաջող փորձի վրայ՝ զօրացաւ նորա մէջ վիպագրութեան եւ քնարերգութեան հակումը։ Մտաւ ժողովրդեան կեանքի մէջ, սկսաւ խորագին դիտել իւր շուրջը, սկսաւ կշռել ժողովրդեան կենաց հանգամանքներն ու ոգեւորութիւնը։ Նորա դիւրազգայուն սիրտը կեղեքուեցաւ այն թշուառութիւններէ, զորս չէր կարող չնշմարել այն թափանցիկ հոգեկան շղարշի մէջէն, որով պատած էր իւր բովանդակ մտաւոր կարողութիւնը, և որոյ վերայ տպաւորուած էին Հայրենասիրութիւն, Անկեղծութիւն և Ցաւակցութիւն բառերը։ Թափանցեց նա ժողովրդեան ցաւոց խորքի մէջ, կանգնեցաւ նա ժողովրդեան ցնծութեան ոչ այնքան մեծ ագարակի վրայ, ամփոփեց այն տեղ իւր առողջ և առատաբուղխ երեւակայութեան ծնունդները, առաւ քնարն և սկսաւ երգել . . . Նորա քնարի ձայները զարթուցին զժողովուրդը խոր թմրութենէ. շարժեցան քնած հոգիները և ժողովուրդը տեսաւ իւր երգիչը, Գամառ-Քաթիպան, այն երգիչն որ կոչուած էր կենդանացնել տասնեակ դարերէ ի վեր լռած համրացած գողթան երգիչները։ Գամառ-Քաթիպայի քնարը, նորա ամէն մի խօսքը — լինէր նա խիստ յանդիմանութիւն կամ անպայման գովեստ — ժողովրդի համար շարք մի մտածութեանց դուռ բացաւ, փոխանակ մերթ ուրախ և մերթ տխուր։

Ռափայէլ Պատկանեանի ոճոյն քաղցրութիւնը, զգայութիւնը տպաւորուած է նոյն իսկ այնպիսի հատուածներու մէջ որոնք զուտ հեգնական (satyrique) բնաւորութիւն ունին։ Ընթերցողը նորա երգիծաբանութիւններէն կը զգածի, բայց չի ցաւիր, որքան և այժմու լինին նոքա։ Իւր ոտանաւորները գրեթէ բոլորն ալ յանգաւոր են։ Իւր յանգերը բնական են. բանաստեղծական կամ ճապաղ յանգեր շատ հազիւ կը գտնուին նորա գրուածոց մէջ, եւ այդ է որ այնքան քաղցր և ախորժելի կ՚ընէ զանոնք։ Այս կողմէն ըզ Պատկանեանը կարելի է համեմատել ֆրանսիական նշանաւոր երգիծաբան Բօալոյի հետ, որու յանգային բոլոր ոտանաւորները զարմանալի բնականութիւն, պարզութիւն և միանգամայն իմաստալիցութիւն ունին։ Պատկանեանի գրուածոց մի մեծ արժանիքն ալ՝ այն նորա սքանչելի պարզութիւնն է, որոյ շնորհիւ իւր երգերը գիտնականէ սկսեալ մինչեւ ռամիկը՝ ամէն ընթերցողին դիւրահասկանալի են, և այս, անշուշտ, դեր չի խաղար ժողովրդականութիւն ստանալու գործի մէջ(1)։

Ինչպէս վերեւ յիշեցինք, Ռափայէլ Պատկանեան իբրեւ ազգային երգիչ, իբրեւ քնարերգակ բանաստեղծ ծանօթ է Գամառ-Քաթիպա կեղծ անուամբ։ Բայց նա կը գործածէ և ուրիշ կեղծ անուններ իւր արձակ շարադրութեանց համար, ինչպէս, Ախտամբրեան, Սեւլիկ և Միքայէլ Վայելչեան։

Ախտամբրեան ստորագրութեամբ ունի նա բազմաթիւ ընտիր գրուածներ Նոր-Նախիջեւանի ժողովրդական-գաւառական բարբառով որոնց մէջ ներկայացուած է Նոր-Նախիջեւանի մասնաւորապէս և գաւառացի Հայոց ընդհանրապէս, վարքն ու բարքը իւր սեպհական լեզուով, սեպհական բնաւորութեամբ և բնական հանգամանօքը. և այս ամենայն այնպիսի վառ, կենդանի գոյներով, այնպիսի գեղեցիկ պարզութեամբ, որ ընթերցողը չի կըրնար առանց սքանչացման կարդալ, մանաւանդ մի քանի վէպիկները նոցա մէջէն։ Պատկանեան բանաստեղծին այս երկասիրութեանց մասին ահա թէ ինչ կը գրէ Պետերբուրգի համալսարանի պրոֆեսոր Քեր. Պատկանեան, ի մէջ այլոց իւր հետեւեալ վերնագրով տետրակին մէջ, որ հրատարակուած է ռուսաց լեզուով. Նիւթեր հայկական գաւառական բարբառներու ուսումնասիրութեան համար. Հատոր Ա. Նախիջեւանի բարբառ։ «Պարզութիւնն եւ բովանդակութեան անբարդութիւնը՝ պայծառ կերպով երեւան կը հանեն Պ. Ախտամբրեանի տաղանդին առանձնութիւնը, նա գիտէ մի անսովոր գրաւիչ բնաւորութիւն տալ իւր վէպիկներուն։ Հեղինակը զարմանալի ընդունակութիւն ունի իւր գործոց անձանց հետ ի մի յեղուելու, մասնակցելու նոցա աշխարհահայեցողութեան, ապրելու նոցա ուրախութեամբ, զգալու նոցա վիշտը, և այն եւս ոչ թէ խօսքով միայն. Նա ոչ մի անտեղի բացատրութեամբ չի փոխեր չի մաներ իւր ըստանձնած դերը։ Ընթերցողը սատիկ կը հետաքրքրուի այն անձանց բախտով. իսկ վիճակներու բնականութիւնն եւ արուեստականութենէ հեռու շնորհալի խօսուածքը մոռացնել կուտան ընթերցողին բուն հեղինակը։ Ամենայն ինչ — թէ՛ ուրախութիւն, թէ՛ վիշտ եւ թէ՛ մարդկային սրտի ամենայն հնարաւոր զգածումները, իրենց ամենափոքր գոյներովը — նա կը բացատրէ պարզ, առողջ և բնական կերպով։ Այդ բոլորի համար հեղինակը՝ երկարատեւ մտածութիւններով յօրինուած բացատրութիւններ չի գործածեր, նա գիտէ գտնել լեզուի մէջ պատրաստ բացատրութիւններ, որոնք ուղղակի սրտէն կը բղխեն։

«Պ. Ախտամբրեանի մատուցած ծառայութիւնը յայնժ եւս կը կայանայ, որ նա մի անգամէն հերքեց Նախիջեւանի բարբառի աղքատութեան նկատմամբ տարածուած կարծիքը։ Նա, ընդհակառակն, ապացուցեց, որ այս բարբառը ո՛չ թէ միայն աղքատ չէ, այլ [illegible] աւելի հարուստ է. ապացուցեց, որ այդ բարբառը դիւրաթեք, կենսալի և միւսներէ աւելի ընդունակ է զարգացման, և թէ նա գրական ապագայ ունի, եթէ ի նկատի առնունք Տաճկաստանի երկու միլիոնէն աւելի հայ ժողովուրդը, որոնց խօսած բարբառները շատ մօտ և յարմար են Նախիջեւանի բարբառին։» Յարգելի պրոֆեսորը իւր այդ հատուածի վերջը՝ զԱխտամբրեան կը նմանցնէ Ֆրից Ռէյտերին, եւ «Պ. Ախտամբրեան, կ՚ըսէ, գտաւ վերջապէս ընդարձակ և յարմար ասպարէզ իւր տաղանդը պարզելու» (2)։

Ռ. Պատկանեանի գրական լեզուով գրած արձակ հեղինակութեանց մէջ, մեր կարծեօք, առաջին տեղին կը գրաւէ [illegible]։ — Պետերբուրգի ինքնահաւան հայ ուսանողն Ալթմազով՝ հարուստ հարսնացու գտնելու կոյր ձգտմամբ կ՚ընտրէ ռուս կոմսի մի միակ դուստրն՝ որու ուսուցիչ էր կարգուած։ Ռուս օրիորդն իւր կողմէն նախ փոխադարձ հակամէտում ցոյց կուտայ, որով փառասէր երիտասարդը կը սկսի քաղցր յոյսեր սնուցանել իւր մէջ, և մինչեւ անգամ իւր ծնողացը գրած ինքնագով նամակներուն իւր մօտակայ երջանկութիւնը կ՚աւետէ, եւ չնայելով, որ իւր բոլոր գեղեցիկ երեւակայութիւնները, կառուցած սպանիական ամրոցները, ինչպէս կ՚ըսեն Գաղղիացիք, խաբուսիկ երազի պէս յօդս կը ցնդին՝ կոմսի դուստր ազնուական ռուսի մի հետ ամուսնանալով, այսու ամենայնիւ Ալթմազով չ՚ուզեր զգաստանալ և վերջապէս կ՚ամուսնանայ հարուստ գերմանացւոյ մի տարիքն առած տգեղ աղջկան հետ, որ իւր հօր միակ ժառանգն էր։ Բայց խորամիտ գերմանացին իւր դուստրն ամուսնացնելէ ետեւ ինքն եւս կը գտնէ կենակից, և ահա ի մեծ զայրոյթ և ի յուսահատութիւն մեր թշուառ, ամպարծ երիտասարդին՝ աշխարհ կուգայ մի արու զաւակ որ Ալթմազովի հաստատապէս ակնկալած հարստութեան շէնքը խոպառ կը տապալէ։ Ռուս կոմսին տանը դաստիարակի պաշտօն վարած առէն՝ Ալթմազով կը ծանօթանայ հայ օրիորդի մը հետ, որ չքաւորութեան պատճառաւ դաստիարակուհւոյ պաշտօնն ունէր նմանապէս։ Այնիւ և բարեկիրթ օրիորդին վրայ Ալթմազով ուշադրութիւն անգամ չի դարձներ։ Սակայն երբ այս վերջինը կ՚ամուսնանայ՝ հայ օրիորդը կը յայտնըւի իբրեւ իշխանական գերդաստանի ծնունդ, որ կը ժառանգէ հարստութիւն և կ՚ամուսնանայ ազնուականի մի հետ։ Եսամոլ փառասէրը չկարողացաւ հանդուրժել այն հարուածին, և ատրճանակի մի հարուածով՝ անձամբ անձին կատարեց իւր արժանաւոր դատաստանը։ — Այս վիպասանութեան մէջ Ռ. Պատկանեան տաղանդաւոր մատենագիր մի է։

Կ. ՏԻՐԵԱՆ

Մոսկուայէ [illegible] (Հանդէս ամսօրեայ)

(1) Ռափ. Պատկանեանի բանաստեղծութիւնները թէ մաս մաս, եւ թէ՛ միասին, քանի մի անգամ տպուած են։ Բայց նոցա մէջ ամենալաւը՝ «Տփղիսի Հայերէն Գրեանց Տպագրական Ընկերութեան» հրատարակած հաւաքածոյն է, որ տպուած է շքեղ թղթի վրայ, հեղինակին պատկերով, Մոսկուա, 1881 ին, և որն որ, մեր կարծեօք, ամէն Հայ գրադարանի մէջ անհրաժեշտ պէտք է գտնուի։

(2) Տես Հայկական բանաստեղծութիւնը յանձին Ռափայէլ Պատկանեանի Գր. Զալխուշեանի · Ռոստով, 1886։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Կէյտնտաու գետի եզերաց վրայ մեծ ագարակ մը կայ որոյ տէրն է Լէճ անուն մէկը։ Այս ագարակին մէջ շատ մը փոսեր կամ հորեր կը գտնուին որք շինուած են շատ դարեր առաջ այնպիսի մարդոց ձեռամբ որոց ցեղն անհետ եղած է այսօր։ Մէկն մի փոսի մէջտեղ յատուկ շինուած հին ձեւով գերեզման մի կայ պարունակող շատ մը մահկանացուաց ոսկորներ։ Այս ոսկերաց մէջ կան շատեր որք ժամանակիս ուր ապրողներէն յաջողած են ազատիլ։ Հնագէտը կ՚ըսէ թէ սոյն շատերը տարօրինակ երկայնութիւն, թանձրութիւն ու մեծութիւն ունին, անանկ որ դիւրութեամբ կըրնան ապացուցանել կորուսեալ ցեղի մը վերաբերեալ լինելնին։ Սոյն գերեզմանաց մէջ ոսկերց հետ գտած են նաեւ քարէ տապարներ, նիզակի քարէ ծայրեր և այլ տեսակ նոյն նիւթէ շինուած կռուի գործիներ. ուշադրութեամբ գտած են շատ մը բրուտեղէն ամաններու կտորներ որք շատ տարբեր են մեր տեսած ու գիտցածներէն։ Այս բոլորը կ՚ապացուցանեն թէ սոյն փոսերու մէջ ամփոփեալ են կորուսեալ սերունդի մը նշանաւոր անդամոց, գլխաւորաց կամ պետերու մարմիններն։ Աւելի զարմանալին կայ · 10-12 արտավար հողի վրայ պատի մը փլատակները կան որք ուղղանկիւն շրջանակ մը կը կազմեն. այն պատերը կը կարծուի թէ շինուած են ցեղի մը կողմանէ պաշտպանութեան համար օտար սարքի մը դէմ։ Այս հին պարսպաց ներսի կողմը գտնուող ոսկերաց, նիզակաց և տապարաց կոյտերը, կռուելու կամ նետելու յարմարութիւն ունեցող շատ մը գընտաձեւ քարերէ շրջապատեալ լինելն ապացուցած է թէ այդ քարերը դուրսի խաժամուժ բերդապաշարողներու վրայ տեղացեր են նոցա դուրս ելնելն արգիլելու համար։ Սոյն պարսպաց դռներուն առջեւ գտնուած ոսկորներու և պատերազմական յիշեալ ձեւով ու նիւթով շինուած զէնքերու մեծ քանակութեամբ գտնուիլը, ցոյց տուած է թէ պաշարեալք ստիպուելով դուրս նետուած են ու հոն սարսափելի կռիւ մը տեղի ունեցած է, վերջնական կռիւ մը որ բնաջինջ բրած է այդ ցեղերն թաղելով զիրենք երկրի խորերու մէջ։

— —

Հետեւեալ զուարճալի խնդիրը կը ներկայացնեմ Արեւելքի ընթերցողաց. չի կարծեմ թէ քաղաքակիրթեալ ազգաց գործ է, այլ զուտ հայկական է, մեր Թուրքէտ նախնեաց գործն է, (գուցէ Շիրակացւոյն լինի) որոյ նմաններն երբ ժողվեմ անշուշտ կը յանձնեմ ի հրատարակութիւն։ Փափաքելի է որ ամէն ազգային մեր նախնեաց գործերաւ նշխարներուն հանդիպած ատեն առանց զայն ցեխին մէջէն ու գնէ Հայոց թանգարաններուն մէջ, մանաւանդ միջոցաւ ի լոյս ընծայելով զայն։

Հայր մը 30 հատ հաւկիթ կուտայ իր տղուն հրամայելով որ զայնս վաճառէ հետեւեալ կերպիւ։ Երեսուն հատերու 15ը կը դնէ աման մը մէջ իսկ միւս 15 ն ալ ուրիշ աման մը մէջ. և կ՚ըսէ թէ աջի ամանին մէջ գտնուածներու 3 (երեք) հատը մէկ փարայի վաճառէ, որ կ՚ընէ 15 : 3 = 5, իսկ միւս 15ին 2ը մէկ փարայի վաճառէ և այդ ալ կ՚ընէ 7 1/2 փարայ, ընդամենն 12·5 փարայ։ Տղան երբ փողոց կ՚ելնէ հաւկիթներն մէկտեղ կը խառնէ և 5 հատը 2 փարայի կը վաճառէ (որ նոյնն ըսել է) և երբ կը հաշուէ կը տեսնէ թէ 12 փարա ունէր. ո՞ւր մնաց 1/2 փարան. ի՞նչ պատասխան տալու էր խեղճ տղան. և ինչո՞ւ 1/2 փարա կորսուեցաւ։ Թող Արեւելքի ընթերցողք այս պզտիկն ազատեն այս տասխանատուութենէ ու անչափ խորհելէ։

— —

Ծամապահութիւնն ծայրայեղութիւնն ալ անցաւ։ Ի Ծէքսըն (Թէնէսսի) Բափթիտ Վիլիըմ Մէրչ սըն Մեատոցին 65 օրէ ի վեր ոչինչ կերած է. մինչեւ մայիս 19, կ՚ըսէ հեռագիր մը թէ այս անձ տպաւորն տողջ էր և կրնար տպաւորն տարիլ և երթալով մաշեւ կը մօտենար։

Հ. ԷԿԻՆԵԱՆ

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ ՊՈԼՍՈՅ ՀՐԱՊԱՐԱԿԻՆ

(Առեւտրական Ընկեր Լրագրէն քաղուած)

ԸՆԹԱՑԻԿ ԳԻՆԵՐ

Կ. Պոլիս, 13 Յունիս 1887

Կորեկ ցորեն	Ղրուշ — կշիռ	գին
Ռուսիոյ	59·60	44·46
Պեսարաբիոյ	— —	— —
Ռումէլիի և Ա. Պոլսոյ	59·60	40·44
Ռոտոսթօ և Սամսոն	59·60	40·44

Վաճառուեցաւ 10,000։ Պատրաստ 20,000։ Հրապարակը կայուն է։

Ցորեն կերակ. և Աչխմ.	կշիռ	գին
Ռուսիոյ, Վոլգայի Դարաբի, Խումէլիի	57·58	24·25 3/4

Վաճառուեցաւ 10,000 Պատրաստ 7,000 քիլէ։ Հրապարակը հանդարտ է։

Կոշտ ցորեն	կշիռ	գին
Պուրկազ	57·58	23·24
Փիլիպէ	57·58	23·24
Վառնա, Պալչըք	57·58	22 3/4·24
Կալաճ, Պրայիլա	— —	— —

Վաճառուեցաւ 15.000 քիլէ։ Պատրաստ 40,000 քիլէ։ Տօներու պատճառաւ հրապարակը հանդարտ է և անորոշ վիճակ մ՚ունի։ Գնողք կը վարանին։

Եգիպտացորեն	կշիռ	Նոր գին
Դանուբ	— —	11 1/2
Սեւ ծով	56·60	12 1/2
Ռումէլի	— —	— —

Վաճառուած չկայ։ Պատրաստ չկայ։ Հրապարակը հանդարտ է։

Գարի	Նոր գին
Սեւ ծով	— —
Ռումէլի և Դանուբ	9 1/2·10 1/4

Վաճառուեցաւ 17000 քիլէ 10-10 1/4 ղրշին քիլէն։ Պատրաստ 25,000 քիլէ։ Հրապարակն հաստատ է։

Ձաւար, քիլէն 14 ղրուշ։ Վաճառուած չկայ, ո՛չ ալ պատրաստ։

Քնճութ	գին
Իզմիր և շրջակայք	21 1/2
Ռոտոսթօ »	22

Վաճառուած չկայ։ Պատրաստ չկայ։ Հրապարակը հանդարտ է առանց գնողի։

Կանեփի սերմ	օխան
Ուզուն քէօփրիւ	50
Ռոտոսթօ	55

Պատրաստ չկայ։ Վաճառուած չկայ։ Գնողք կը պակսին նոյն իսկ այս գներով։

Լոբի (օխին 100 ղրշին)	100 օխան ղրշ
Օրտու Տրապիզոն	— —
Դանուբ	100·
Ռումէլի	— —

Վաճառուեցաւ 300 պարկ Դանուբ 100 օխան 100 ղրշին։ Պատրաստ 300 պարկ։ Խնդրանք կանոնաւոր են և գներն հաստատ։

Ոլոռն (պէզէլիա)	օխան փարա
Պալըքեսիր	85·
Սուրիա	80·
Դարդանէլ	80·
Զմիւռ	65·

Պատրաստ չկայ։ Վաճառուեցաւ 120 պարկ Զմիւռ և Սուրիա 65-80 փարայէն օխան։ Խնդրանք կանոնաւոր են և գներն հաստատ։

[illegible]	օխան փարա
Սեւ ծով	— 50
Մարմարա	չկայ

Նշանակութեան արժանի գործ չկայ։

Բակլա	օխան փարա
Պանտըրմա	— —
Մարմարա	24·24 1/2

Վաճառուած չկայ։ Պատրաստ նոյնպէս։ Առայժմ գործ չկայ։

Սուսամ	օխան փարա
Պալըքեսիր	115·
Իզմիր	չկայ
Մերսին և Ատանա	120·

Վաճառուած չկայ։ Հրապարակի վրայ գնողք կան Ատանայի և Մերսինի համար 120 փարայէն, այլ վաճառողք կը պակսին։

Խաշխաշ օխան 50 փարա — Յիշատակութեան արժանի գործ չկայ։

Բամպակի հատ, օխան 25-26 փարա։ Գործ չկայ։

[illegible], քիլէն 7 ղրուշ։

Պատրաստ 1500 քիլէ։ Վաճառուած չկայ։ Հրապարակը կայուն է։

Ալիւր	պարկ	ղրշ
Օտեսա, Ա. տեսակ		110—114
» Բ. »		106—110
» Գ. »		97—98—104
Աչխմա—բաս տեսակին		103—104
Պրայիլա Թ. 3 և 4		—
»		—
» խառն		89—92
Սեբաստիա 1 և 2		—
» 3		—
Վառնա		90—92
Ռումէլի (Երկաթուղիով)		90—92
Մարսիլիա		—

Վաճառուեցաւ 24,000 պարկ։ Պատրաստ 10,000 պարկ Օտեսա, 3000 Աչխմա և 8000 Ռումէլի։ Պրայիլա, Կալաց և Մարսիլիա չկայ։ Հրապարակը հաստատ է և գները բանուած։ Կ. Պոլսէն զրկուած ալրանց քանակութիւնն է 2200 պարկ։ Տեղական սպառումնք կը հասնին 21,800 պարկի։

— —

ՆԵՐԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

Ալիւր. Հաստ 50 տակառ ռուսական. վաճառուեցաւ 10. պատրաստ 300։ Գները բանուած են։

Ռաք. Վաճառուեցաւ 40 տակառ. պատրաստ 2802։ Գները բանուած են։

Շաքար։ Հոլանտական՝ տակառ՝ կենդինարը՝ 124 և պարկով՝ 118 ղրշ։ ռուսական՝ պարկով՝ 97։ Թրիէստ Ա.՝ տեսակ 110, Բ.՝ 108 և Գ.՝ 104 ղրուշ։ — Հաստ 2400 պարկ Թրիէստ. վաճառուեցաւ 270 պարկ Թրիէստ և 100 ռուսական. պատրաստ 4500 Թրիէստ, 350 ռուսական և 950 պարկ Համպուրկ։

Սուրճ. Ռիօ Ա. տեսակ 15. Բ.՝ 14.30 և Գ.՝ 14 ղրշ։ — Վաճառուեցաւ 300 պարկ։ պատրաստ 3300։ Հրապարակին անորոշ է, վախնալով եւրոպական հրապարակներու հանդարտութենէն որ կրնայ յառաջ բերել գնոց անկում մը։

Բրինձ. Մեծնօ Ա. տեսակ 40 1/2 և Բ.՝ 39 ֆրանք. Ռիզոն Ա. տեսակ 44 և Բ.՝ 43 ֆրանք. Հնդկական՝ պարկը՝ 109—113 ղրշ. և եգիպտականը՝ 90—95—118 ղրշ։ — Վաճառուեցաւ 1000 պարկ անգլիական և 200 իտալական. պատրաստ 600 իտալական և 10 000 անգլիական։ Գները բռնուած են այլ հրապարակն հանդարտ է։

Մոմ. Վաճառուեցաւ 300 սնտուկ պելճիքական. Պատրաստ 3300 պելճիքական և 1100 ֆրանսական։ Հրապարակը հանդարտ է եւ գները [illegible]։

Քարիւղ. Ամերիկեան՝ սնտուկը՝ 23—25 և ռուսական սնտուկը 23—25։ — Հաստ 34,000 սնտուկ ռուսական. վաճառուեցաւ 2000 սնտուկ ամերիկեան եւ 16,000 սնտուկ ու 50 տակառ ռուսական. պատրաստ 18,000 ամերիկեան և 40,000 սնտուկ և 900 տակառ ալ ռուսական։ Ռուսաստանի ապրանաց վրայ կանոնաւոր վաճառումներ եղան։ Հասած ապրանքներ ամբարացուցած են մեր հրապարակը։

— —

ԱՐՏԱԾՈՒԹԻՒՆՔ

Թիֆթիկ. Պատրաստ 4500 պալեա. վաճառուեցաւ 100 պալեա Նալըը Խան 15 1/4—16 ղրշին. 42 Պէյ Պազար 15 3/4 — 16 էն. 20 Սիվրի Հիսար 15 1/8 էն. 20 Էնկիւրի 15 1/2 —15 5/8 էն. 18 Զանկըրը 15 էն. 40 Էսկի Շէհիր 15—15 1/4 ղրշին օխան։ Հրապարակի վրայ գործերն սկսան։ Խնդրանք կանոնաւոր են և գները բարձրացած։ Լոնտոնի մէջ վաճառում չեղաւ։

Մետաքս. Պատրաստ 250-300 պալեա. վաճառուեցաւ 12 պալեա Բէյտ 26 ֆրանքէն. 6 Նուխի 38 ֆրանքէն օխան։ Հրապարակն հանդարտ է թէ՛ աստ և թէ՛ ի Պրուսա։

Շերամ. Նշանակութեան արժանի գործ չեղաւ։

Բուրդ. Վաճառուեցաւ 8000 օխա [illegible] 7 ղրուշէն օխան։ Խնդրանք կանոնաւոր են։

Բամբակ. Վաճառուեցաւ 150 պալեա Ատանա, Մայսոս և [illegible] 6 3/4-7 5/8 ղրուշէն օխան։ Գներն հաստատ են և խնդրանք կանոնաւոր,

Կանեփ. Հրապարակը կայուն է։

Կաշիք. Պատրաստ 3000-3500 կտոր. վաճառուեցաւ 680 կտոր Գազաք 55-64 Փըրանքէն կտորը. 80 Սաւմաք՝ 85էն. 80 Խիվա՝ 125էն, 500 Եան՝ 42-46էն. 350 Խիվա Նամազի՝ 36էն. 1200 Գարապաղ՝ 29-32էն. 70 Քիւրտ՝ 39էն. 185 հին Շիրվան Նամազի՝ 31 1/2էն. 250 Նոր Նամազի Մոլաքենտ՝ 24էն. 200 Նոր Շիրվան Նամազի՝ 18 1/4էն. 175 [illegible] 120-125 ղրշէն և 600 կտոր զանազանք։ Հրապարակը գործօն է։

Ափիոն. Պատրաստ 250 սնտուկ. վաճառուեցաւ 2 սնտուկ Պալըքեսէր նոր ապրանք 248 ղշէն օխան. 4 Գարա-Հիսար 235էն. 1 Մահալըճ 212 1/2էն. 1 Կէյվէ Թաւշանլը [illegible] 1885ի 202 1/2 ղշէն օխան։ Հրապարակը հաստատ է, սակայն գնողաց թիւը սակաւաթիւ։

[illegible]. Պատրաստ 12-15000 օխա. վաճառուեցաւ 2500 օխա [illegible] Գայսէրիյէ 28 1/4 ղշէն օխան. 1200 Գայսէրիյէ 26 1/4 էն օխան։ Հրապարակը թէեւ կայուն սակայն հաստատ է։

Ճէհրի. Պատրաստ 800 պարկ. վաճառուեցաւ 50 պարկ Գայսէրիյէ 8-8 1/4 ղշէն ի Պոլիս յանձնելի. 40 Էնկիւրի 7 1/4 էն. 57 Զօրում հին ապրանք 8 3/4-8 7/8 էն օխան։ Հրապարակը գործօն է և գները բանուած։ Լոնտոնի մէջ գործ չեղաւ։

Մահմուտիյէ. Պատրաստ 1000 օխա։ Հրապարակը հանդարտ է։

Սալէպ. Պատրաստ 600 օխա։ Հրապարակը հանդարտ է և գործ չի կայ։

[illegible]. Պատրաստ 2000 օխա։ Գործ չի կայ։

[illegible]. Պատրաստ ապրանք չի կայ։

Կաղին. Գնողք կան, սակայն պատրաստ ապրանք չի կայ։

[illegible]. Պատրաստ 13000 կենդինար։ Հրապարակն անփոփոխ է։

Նուշ, [illegible] անշուշտ գործեր։

[illegible]. Նշանակութեան արժանի գործ չի կայ։

ԱԶԴ. Ուսումնական Խորհրդէն վըկայեալ երիտասարդ ուսուցիչ մը պատրաստ է հայերէնի, ֆրանսերէնի և անգլիերէնի դասեր տալ թէ՛ աստ և թէ՛ ի գաւառս, ազգային վարժարանաց կամ մասնաւոր տանց մէջ։ Փափաքողք պարտին դիմել Արեւելքի խմբագրատունը։ 3—5
922

ԱՄԵՆՈՒՐԵՔ ՀԱՐՑՈՒՑԷՔ
Ս. ԺՈՐԺԻ ՌՈՄԸ
ՃԱՇԱԿԵՑԷՔ ԵՒ ԲԱՂԴԱՏԵՑԷՔ
696

ԺԱՆ ԲԱԼԴԻ — ՄԵԾ ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԿԱՀԿԱՐԱՍԱՑ, Նոր բացուած Բերայի Մեծ փողոցը, 127, և ի [illegible], կալաթացի աշտարակին դիմաց և Եազըճը փողոցին քով, թիւ 657 — ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՀԿԱՐԱՍԱՑ, նոյն փողոց թիւ 657, 659, 661, 663 — Ամէն տեսակ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ — ՇՔԵՂԱԿԵՐՏ ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ամէն ճոխութեամբ և կատարելութեամբ. — Ամէն տեսակ ՆԵՐՊԱՍՆԵՐ. — Սրահներու համար ամէն տեսակ օթոցներ, զամպրէներ, թիկնաթոռներ, աթոռներ. — Ամէն տեսակ ՄԱՀՃԱԿԱԼՆԵՐ և հազար տեսակ ուրիշ կարասիներ. — ՅԱՆՁՆԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ալ կ՚ընդունուին, կարճ պայմանաժամի համար. — ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ, ՎԱՅԵԼՉՈՒԹԻՒՆ, ԱԺԱՆՈՒԹԻՒՆ։
Նոյն [illegible] ԲԱԼԴԻ ԵՂԲԱՐՑ վաճառատան հետ։
691

ԲԱՆԱԼԻ ԱՆԳՂԻԵՐԷՆ ԼԵԶՈՒԻ ՎԱՍՆ ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ
ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ
ԱՇԽԱՏԱՍԻՐԵՑ Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
Պրուսայի «Արեւելեան Ոսրանոց»ի Տէր-Տնօրէն Մեծ. Գ[illegible] էֆէնտի Պաղտասարեանի, քաջ Անգղիագէտին, երկարամեայ փորձառութեամբ աշխատասիրած սոյն նոր մեթոտին Երկրորդ մասն այս անգամ կ՚ընծայեմք ի լոյս։
Անգլիերէն ուսանողը պիտի գտնէ այս հատորին մէջ Անգլիերէնէ ի Հայերէն եւ Հայերէնէ յԱնգլիերէն բազմաթիւ հրահանգներ հանդերձ քերականական ծանօթութեամբք, Անգլիերէն խօսակցութեան վարժութիւններ, եւ իւր յաւելուած Անգլիերէն շարադրութեան հրահանգ, համառօտ նամականի մը, և Անգլիերէն բառերու ածանցման և ստուգաբանական դիտողք և օրինակներ և այլն։
Կը վաճառուի մեր տպագրատան գրատունն եւ բոլոր գրավաճառաց քով։
Ա. Մասն, Բ. տիպ. 10 ղրշ.
Բ. Մասն, Նոր տիպ. 10 »
Երկու հատորն միասին 16 »
Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Ցակոբեան խան
924 1—3

ԻԼԱՎԷԼԻ ԿԻՒԼՏԷՍԹԷՆԻ
ՄՈՒՀԱՐՐԻՐԱԹԸ ՐԻՍՄԻՑԷ ՎԷ ՂԱՑՐԻ ՐԻՍՄԻՑԷ
ԳՈՐԾ
ՄԻՀՐԱՆ ԷՖ. ԱՐԹԻՆԵԱՆԻ
վաւերացեալ [illegible] ժողովէ Մէարիֆի
Սոյն գործ՝ որ արդէն հայ, Թուրք, յոյն և հրեայ վարժարանաց մէջ իբր դասագիրք ընդունուած և իւր քանիցս տպագրութեամբն հանրածանօթ է, այս անգամ դարձեալ նախորդին մէկ ու կէս մեծութեամբ ընդարձակուելով, ամենամաքուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծայուած է և կը պարունակէ Թուրք լեզուի այժմու գրականութեան և Պետական արդի օրինաց համաձայն խմբագրուած այլ և այլ [illegible], [illegible], ընկերութեան և առեւտրի [illegible], [illegible], Վեհ. Կայսեր, Նախարարաց և դատարանաց մատուցանելի բազմաթիւ [illegible], [illegible]. Նաեւ կը պարունակէ յանձնարարական և շնորհաւորական և ցաւակցական նամակներ, [illegible], [illegible], զանազան [illegible], [illegible] և այլ խիստ պիտանի գրուածներ որք մեծաւ մասամբ [illegible] և մասամբ մ՚ալ [illegible] և [illegible] կոչուած ձեռագրերով տպուած են։ Գինն է 5 գհին, բայց հինգ հատէ աւելի առնողներու կարեւոր զեղչ մը կը լինի։
925 1—5

ԵՋԱԿԱՆ ԱՌԻԹ
Ընթերցասէր հասարակութեան դիւրութիւն մ՚ընծայելու նպատակաւ պատշաճ դատեցինք մեր գրատան սեփական գրքերէն հետեւեալներն ի վաճառ հանել մեծագոյն զեղչերով.

	Գին — հին	նոր
Գաղտնիք Հաւատաքննութեան պատկերազարդ.	20	12
Բերայի Գիշերներ, մէկ հեղ.	15	8
Արրա Գոնթանթէն, մէկ թրգ.	10	6
Թուաբանութիւն ընդհ. 2 հտր.	76	20
Առողջարանութիւն ամուսնութեան	8	5
Հազար եւ մի առարկաւոր բանք.	10	5
Բնական պատմութիւն նախնական.	3	2
Համառօտագոյն բառարան հայ.-գաղ. հանդերձ զրուցատրութեամբ.	10	5
Բառգրքուկ հայ.-գաղ.	7	4
Նոր քերականութիւն հայերէն.	4	2
Ընթերցարան պատկերազարդ.	2 1/2	2
Անկանոն բայեր գաղ. լեզ.	8	5
Ընդունելութիւնք » »	5	3
Նարեկ պատկերազարդ փոքր ոսկ.	17	10
» մեծադիր.	8	5
Սաղմոս բազմապատկեր փոքր.	8	4
Առաջնորդ անգ. լեզուի.	10	6
Գեղագրութիւն Հայկական	5	3

Գնել ուզողները պէտք է դիմեն մեր գրատունն Ցակոբեան խան թիւ 13։ Գաւառներէն յանձնարարութիւնք կ՚ընդունուին պայմանաւ որ 30 ղրշի գումարէ պակաս չլինին։
Գ. ՊԱՂՏԱՍԱՐԵԱՆ
919 3—10

ԻԼԱՆ
ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ
Նիզամիյէ էրզագ անպարը իչիւն պիր սէնէլիք օլմաք իւզրէ միւպայեաը մէվգըի միւնագասայա գօնուլան [illegible] թասըլնա թալիպ օլան վէ չէրայիթնի անլամագ իսթէյէնլէրին իշպու հազիրանը բուզմնին եւրմի [illegible] կիւնիւնէ գատար հէր կիւն մագամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը ուսումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։
13 Հազիրան 1887 874
Նօ. 32 1—3

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

531

ՆՈՐԹԷՀ ԲՐԻԹԻՇ ԵՒ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ — ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

Դ. Ա. ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 5,978,946
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 1,788964

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 3,131,348
ՀԱՍՈՅԹ 1885 ՏԱՐՒՈՅ 898,072

Ընկերութիւնքս Պոլսոյ մէջ անեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար գիրենք ներկայացնել. նաև ինչ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 15,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 — ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 120,597

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Գօմիսիօն խանի անկիւնն երկաթէ կամրջին վրայ նայող սենեակն, առ ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ Կ. Պոլսոյ վերյիշեալ երեք Ընկերութեանց։

ՄԵԾ ՎԻՃԱԿԱՀԱՆՈՒԹԻՒՆ ԼՈՒԷՆԻ

Արտօնեալ Ֆրանսական Հանրապետութեան կառավարութեան Նախարարական Հրամանագրով

(Ի Նպաստ Մէօււթ-է-Մօզէլ գաւառին մէջ կարկուտէ վնասելոց)

Այս բարենպատակ վիճակահանութիւնն, որ Ֆրանսական վիճակահանութեանց ամենէն նշանաւորներէն մին է, կը գանուի ընդ հովանաւորութեամբ և պատուակալ նախագահութեամբ Լուէնի Երեսփոխանաց և Ծերակուտականաց։ ԱՄԵՆԷՆ ԿԱՐԵՒՈՐ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ վիճակահանութիւնը պիտի քաշուի 1887 օգոստոս 15ին։

4ՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՎՃԿՀ. 1887 ՕԳՈՍՏ. 15Ի			
1	բաժին Փրանք	150,000 =	150,000
1	»	25,000 =	25,000
1	»	10,000 =	10,000
2	»	2,000 =	4,000
5	»	1,000 =	5,000
30	»	500 =	15,000
60	»	100 =	6,000
100	բաժին ի միասին Փր.		250,000

ՀՆՁՈՒՆ ԴՐԱՄՈՎ ՎՃԱՐԵԼԻ

Բոլոր տոմսերը, նոյն իսկ անոնք որ շահած են, պիտի մասնակցին յառաջիկայ վերջին վիճակահանութեան։ Ուստի պէտք է խնամով պահել բոլոր տոմսերը։

Գոյգն գումարով մը կարելի է շահիլ

Փր. 150,000 Փր.

ՈՍԿԵԴՐԱՄ

Լուէնի վիճակահանութեան նպատակն է օգնել 1883ի փոթորիկներէն վնասեալ այգեգործաց և երկրագործաց

4ՐԴ ԵՒ ՎԵՐՋԻՆ ՎՃԿՀ. 1887 ՕԳՈՍՏ. 15Ի			
1	բաժին Փրանք	150,000 =	150,000
1	»	25,000 =	25,000
1	»	10,000 =	10,0 0
2	»	2,000 =	4,000
5	»	1,000 =	5,000
30	»	500 =	15,000
60	»	100 =	6,000
100	բաժին ի միասին Փր.		240,000

ՀՆՁՈՒՆ ԴՐԱՄՈՎ ՎՃԱՐԵԼԻ

Շահուց վճարման յատկացեալ դրամագլուխը կը գտնուի Ֆրանսայի Պանքան։ Շահերն ոսկով պիտի վճարուին առանց զեղչի։

Օտար երկրաց համար Լուէնի վիճակահանութեան տոմսերուն վաճառումն յանձնուած ըլլալով միայն ՎԻԷՆՆԱՅԻ ՄՈՆԻԴԷՕՐ ՏԸ ԼԱ ՇԱՆՍ ԻՆԻՎԷՐՍԷԼ Պանքային, այն անձինք որ կը փափաքին այն տոմսերէն ունենալ՝ պարտին դիմել միմիայն յիշեալ Պանքային Թղթակցաց։

Նախագահ Լուէնի-վիճակահանութեան մասնախմբին
Նախկին Նախագահ Նանսիի առեւտրական սենեկին
ԹՍԱՐՏԷԼ.

Մէկ տոմսին գինն է 75 սանթիմ։ Տասն տոմսի գինն է 6 Փրանք, 7 լէյ, կամ 7·50 դրախմի մանրադրամ կամ թղթադրամով։ Հարիւր տոմսին գինն է 50 Փրանք, 60 լէյ կամ 65 դրախմի։ Վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակները ձրիաբար պիտի ղրկուին։

Կարեւոր Ազդ. Անցեալ յունուար 15ի վիճակահանութեան մէջ, 10,000 Փրանքի շահ մ'ինկաւ Պ. Գանոյանց էն Անտէա առ Բրագրաի (Ռումանիա) որ Մոնիթէօր տը լա Շանս Ինիվէրսէլի հին բաժանորդներէն է։ Այս 10,000 Փրանքի շահը յանձնուած է Նայցի Պ. Պիքի ձեռամբ, որ դրամն ստանալու համար ներկայացուցած է վայն ի Բարիզ Պ. Ռ[illegible] ներկայացուցիչին։ 646

Տոմսերը կը գտնուին մեր Օրեւելքի բոլոր Թղթակիցներուն եւ այս ծանուցման հրատարակող լրագրոյ Տնօրինութեանց քով։

ՊԱՏՈՒԱՍՏ

ՀԱՆՐՕԳՈՒՏ ԱԶԴ

ՏՕՔԹՕՐ ՀԻՒՆՔԵԱՐՊԷՅԷՆՏԵԱՆ պատիւ ունի ծանուցանել թէ հասարակութիւնը զերծ պահելու համար տարափոխիկ հիւանդութիւններէ որք երբեմն կը փախանցուին՝ թէեւ թեւ պատուաստմամբ, ուղղակի յարաբերութեամբ մտած է Եւրոպայոյ կարեւորագոյն հաստատութեանց միոյն հետ որ պատուաստ կը մշակէ եւ կանոնաւորապէս կ'ստանայ ԿՈՎՈՒ ԹԱՐՄ ՊԱՏՈՒԱՍՏ։

Պատուաստը կը կատարուի

Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանը (Պոլիս, կամուրջի գլուխ, թիւ 77) ամէն օր ժամ 7-8 ըստ թրքաց, ի բաց առեալ կիրակի օրերը, եւ ամէն կիրակի օր յիւր բնակարանն (Բերա, Սիլլողոս փողոց թիւ 5), ժամ 7 էն 8։

Անսահման պատուաստի կեդրոնատեղին է Քիւչիւքեան եղբարց դեղարանն ի Պոլիս, եւ ի Բերա, եծ փողոց, թիւ 168

611

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանին Լիվըրբուլի և Աւստրալիոյ միջեւ։

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Ալճերիան	2500	Ֆավոնեան	3700
Ալզաւրիան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	Ֆլավեան	3700
Աթէնեան	2500	Իպերիան	5500
Արաբիան	3700	Իլլիրիան	5500
Դալմաթիան	6000	Իտալիան	5500
Թուրքիան	6000	Լեգիան	2200
Գասթիլեան	800	Լիկուրեան	2500
[illegible]	2000	Լիդիան	800
[illegible]	700	Օտրենթօ	700
[illegible]	3700	Բէրսիան	3800
[illegible]	3700	Վալենսիան	6800
[illegible]	3700	Վիքթորեան	6800

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՑՈՒԱՐՏ ԼԱՖՈՆԹԷՆ Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.

Նաւատէրք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվըրբուլ

Գործակալութիւնք

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Ճիպրալթար, Պ. Պ. Քարվըր Եղբարք
Աղեքսանդրիա, Կ. Լ. Վաշման և ընկ.
Մալթա, Օ. Քամիլլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրօկորտատօ.
Զմիւռնիա, Պ. Ռեթըռ և ընկ.

546

ԼԷՅԼԱՆՏ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԼ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Բօրթի Սայիտի միջեւ կանոնաւորապէս կը բանին

Սալոնիկ, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Արգէնէ որ յունիս 22ին Մարսիլիայէն և յունիս 29ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Անտէօլէ որ պիտի մեկնի յունիս 27ին։

Ուղեւորաց և բեռից առաւելութիւն

Նաւաչէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալատարն
ԹՕՆԻՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
556 Մահմուտիէ փողոց, թիւ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջեւ բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոնաժ
Քանոբուս	4200	Մեմֆիս	3000
Թեբա	4000	Օսայրիս	3000
Օսմանլի	4000	Նեֆթիս	3000
Ալեքսանդրիա	3250	Բէրա	300
Թեբա	3250	Լօգիսա	80(
Մարեոթիս	3250	Օլինտա	800
Մարիոթիս	3250	Մեմֆիս	700

Դիմել առ Ժ. Թ. ՌԻԹԹՈՒ և ԸՆԿ
Ռիթթօ խան
ՃէՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ

541 31, Ճէյմս Սդրիտ, Լիվըրբուլ

ՓԱՓԱՅԱՆՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլի, Միջերկրականի և Օտեսայի միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնաժ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պէզա
Արաբիա	2,500	[illegible]
Արգոսիա	2,500	[illegible]
Լոգանիա	2,500	[illegible]
Մասսիլիա	3,500	Միլլ
Պալմիրա	2,800	[illegible]

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամէն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ ԲԱԲԱ ԵՒ ԸՆԿ
536 Գործակալք

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Որք ամէն շաբաթ կը բանին Լիվըրբուլի և Միջերկրականի միջեւ.

Ուղեւորք և ապրանք կ'ընդունուին Նիւ Եորքի, Պոստոնի, և Միացեալ Նահանգաց ու Գանատայի ամեն կողմերուն համար, նմանապէս Հավրի, Ռուէնի, Բորտոյի, Լոնտոնի, Կլասկովի, Մանչեսթրի, Պրատֆորտի եւ եւ համար։

Ուղեւորաց համար ամէն դիւրութիւն կ'ընծայուի։

Ամէն շոգենաւու մէջ կայ կին ծառայող մը

Ընկերութեան շոգենաւերը նշանաւոր հանդիսացած են իրենց հաստատութեամբ և կանոնաւորութեամբ։

Գործակալութիւն ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕՒ
Թիւ 1 Քիւչիւք Համլ
561 փաշա խան Ղալաթիա

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ընդ Հիւլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ՈՐԴԻՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնաժ	Անուանք	Թոն.
Ալպանօ	2,000	Լէբանդօ	1,500
Անձէլօ	3,000	Մարէնկօ	1,300
Արկօ	1,300	Մարոնիօ	2,500
[illegible]	3,500	Մէլօ	2,000
[illegible]	2,200	Նէրօ	2,000
[illegible]	2,000	Օթէլլօ	3,000
[illegible]	2,600	Օրլանտօ	3,000
[illegible]	2,500	Օգրանդօ	4,500
Գամիօ	2,400	Օգգօ	2,000
Գագօ	2,000	[illegible]	1,200
Գօմօ	2,700	[illegible]	3,200
[illegible]	2,500	[illegible]	1,700
[illegible]	1,800	[illegible]	2,800
[illegible]	2,600	[illegible]	1,400
[illegible]	2,600	[illegible]	3,200
[illegible]	800	Ռոլլօ	3,000
[illegible]	1,700	[illegible]	5,300
[illegible]	1,600	[illegible]	1,500
[illegible]	3,500	[illegible]	1,000
[illegible]	2,200	[illegible]	2,000
[illegible]	1,800	Սէլլիօ	2,000
[illegible]	2,200	[illegible]	1,300
Հանկօ		[illegible]	1,200
Հէրօ	2,000	[illegible]	3,000
[illegible]	3,000	Թէկկէր	1,300
[illegible]	2,000	[illegible]	2,800
[illegible]	2,300	[illegible]	3,600
[illegible]	2,160	[illegible]	1600
[illegible]	2,200	[illegible]	3,000
Լէօ	2,000	[illegible]	1?0

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւններ կ'ընծայուին

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԷՏԷՐԻՔ ՀԻԼՏ ԵՒ ԸՆԿ.
Գործակալք
Թիւ 17-18, Քիւչիւք Միլլէթ
551 խան Ղալաթիա.

Արտօնատէր Ս. ՅԱՄԱՃԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ

ՀԱՆՔԱՋՐԱՅԻՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԻՒՆ

VICHY

ՎԻՇԻ

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)

ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր

ՀԱՆՔԱՋՐՈՅ ԵՂԱՆԱԿ

Վիշիի հաստատութեան մէջ, որ Եւրոպայոյ նմանօրինակ լաւագոյն հաստատութեանց մին է, ամէն տեսակ լոգարան և ցնցուղ կը գտնուի ստամոքի, փայծեղի, միզական գործարանաց, լեարդի, ստամոքի, ջղային հիւանդութեանց բուժման համար։

Ամէն օր՝ մայիս 15էն մինչեւ սեպտեմբեր 15՝ թատրոն և նուագահանդէս ի Քազինօ.— Երաժշտութիւն պարտէզին մէջ.— Ընթերցարան.— Տիկնանց վերապահեալ սրահ.— Խաղալ, խօսակցութեան և գնդամոլի սրահներ։

ԱՄԵՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ ԿԸ ՏԱՆԻՆ Ի ՎԻՇԻ

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել առ Ընկերութիւնն, Պուլվար Մոնմարթր, 8, Փարիզ։ 666

ԿՈՒԷՆ ՏԸ ԼԷՆ ԹԱՐԷՆ

Ազդուապէս կը բուժէ Ինչ ուժ'ին Թանձք փայծեղի և միզական գործարանաց հիւանդութիւններ

Պահանջել գործարանիս նշանն և կնիքը վրայ սեւով տպագրեալ կընիքը։

Մէկ տուփին գինն է 1·30 Փր.

Կը գտնուի ամէն դեղարանաց մէջ 606

ՍԻՆԿԷՐԻ

ՃՇՄԱՐԻՏ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՆԵՐԸ

Կը գտնուին միմիայն ի Պոլիս, Մահմուտ փաշա, 90,— ի Ղալաթա Կլավանի խան, 2,— ի Բերա, Ղալաթա Սէրայի դիմաց։
Ժ. ՆԻԷՏԼԻՆԿԷՐ

Վճարման դիւրութիւն
Զգուշանալ կեղծերէն։ 626

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

„ՏՕՅՉԸՐ ԼՕՅՏ"

Ի ՊԷՌԼԻՆ

Շահաւոր պայմաններով կ'ապահովագրէ ամէն տեսակ ապրանք, դրամածրարք եայլն, շոգենաւով եւ առագաստանաւով ուղարկուած։

Ընդհանուր գործակալ Կ. Պոլսոյ
ՏԻՐԱՆ ՆԱԶԱՐԵԱՆ
791 Թիւ 1 Հավուզլու խան, Պոլիս

ՖՐԱԺԻԼԻ ՈՍԿԵՐՉԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Թիւնէլի բասաժը, Բերա, Կ. Պոլիս

ԺՕԶԷՖ ՖՐԱԺԻԼԻ ոսկերչութեան գործարանն ի Վարշաւիա պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ վաճառատուն մը հաստատած է ի Կ. Պոլիս իւր ապրանաց համար, որք 65 տարիէ ի վեր հանրածանօթ են ի Ռուսիա և ի Բոլոնիա իրենց վայելչութեամբ և հաստատութեամբ և մանաւանդ ապրանաց վրայ պատած արծաթին ծանրութեամբ։ 716 7—13

Կը հրաւիրեմ Սիկառի թուղթի մեծաքանակ եւ փոքրաքանակ վաճառականներն որ ԺՕՊ թուղթին կեղծերը չծախեն։ Այսպէս ընելով, իրենք ալ պիտի ենթարկուին այն գատերուն զորս պիտի բանամ իմ նշանիս կեղծողներուն դէմ։
Խորհուրդ կուտամ նաեւ ԺՕՊի թուղթ գնել միայն պատուաւոր վաճառականներէ, եւ ճշդել ամէն այդ թղթերուն կատարեալ վաւերականութիւնը։

7—10 591 ԺԱՆ ԲԱՐՏՈՒ

INJECTION BROU

Աւողջապահական, անմնազդու եւ զգուշական։— Որ անմիջապէս կը բուժէ հին և նոր սերմնահոսութիւնները։ 30 տարուան յաջողութիւն։— Կը ծախուի ամենէն լաւ դեղարանաց մէջ և ի Բարիզ, Ժ. Ֆէրրէի դեղարանը, 102, Րիշլիօ փողոց, յաջորդ Պրուի

J. Ferré, 102, Rue Richelieu, Paris 721

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ի ՀԱՄՊՈՒՐԿ

Ընդհանուր գործակատար ՀԷՐՄ. ՀԷԼՊԻՆԿ
Ղալաթա, Քարանթինա փողոց, թիւ 9

ԼԱ ԹՐԱՆՍԱԹԼԱՆԹԻՔ

ՇԱՀԱՒԷՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐՈՎ ԿԱՊԱՀՈՎԱԳՐԷ
ՏՈՒՆԵՐ, ԽԱՆՈՒԹՆԵՐ, ԿԱՐԱՍԻՆԵՐ, ՇԱՐԺԱԿԱՆ
ԳՈՅՔ ԵՒ ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔ

566

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

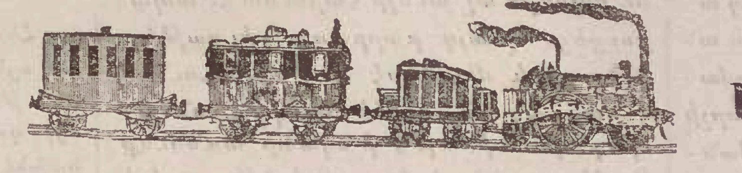

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 12 Մայիս (Ն. Տ.) 1887, մինչեւ նոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գում–գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Զավուշ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 44	7	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	...	...	...	...
Քիւչիւք Չէք.	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45			
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք.	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...	...
Զավուշ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...	...
Գում–գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամէն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջեւ բանող կառախմբոց մէջ միայն։ Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։ 576